

**MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS**

**”Jag gillar att vara supermamma,
men samtidigt måste jag lära mig att tagga ner..”**

-En kritisk diskurspsykologisk analys av mammabloggar

Jill Silversten

C-uppsats i sociologi med socialpsykologisk inriktning

Akademien för hälsa, vård och välfärd (HVV)

Handledare: Tomas Kumlin

Examinator: Mohammadrafi Mahmoodian

Sammanfattning

Internets utbredning och sociala mediers möjliggörande av offentliga uttryck, har de senaste åren ökat explosionsartat. Detta sätt att göra sin röst hörd på genom livsberättelser, åsikter och bilder som denna senmoderna samtid erbjuder, har inte bara blivit ett nytt sätt att kommunicera, utan kan även tänkas ha inverkan på generella uppfattningar. För många människor har olika sociala medier som exempelvis bloggar, blivit en stor del av vardagen. Därbland kvinnor som genom så kallade mammabloggar har valt att blottlägga sitt och sin familjs liv i text och bild. Det blir därför ur ett socialkonstruktionistiskt perspektiv intressant att studera vad det är för uppfattning av mamman som dessa mammabloggar framställer och konstruerar. Med utgångspunkt i socialkonstruktionismen och med en diskursanalytisk ansats har studiens syfte varit att undersöka hur den senmoderna mamman framställs i mammabloggar. Detta har gjorts genom att analysera fem mammabloggar med hjälp av den kritiska diskurspsykologin och begreppen tolkningsrepertoarer, subjektpositioner och ideologiska dilemman.

Nyckelord:

mammabloggar, internet, senmodernitet, socialkonstruktionism, diskurs, subjektpositioner, tolkningsrepertoarer, ideologiska dilemman.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.1.1. <i>Senmodernitet och reflexivitet</i>	5
1.1.2. <i>Internet och bloggar</i>	5
1.1.3. <i>Kvinnan och språket genom tiderna</i>	6
1.2. Syfte och frågeställning	7
2. Disposition	7
3. Tidigare forskning	8
3.1. Gemenskap kvinnor emellan.....	8
3.2. Självutlämnande kvinnor	9
3.3. En förändrad moderskapsidentitet	10
3.3.1. <i>Sammanfattning och vetenskapligt bidrag</i>	11
4. Teoretisk och begreppslig referensram	12
4.1. Socialkonstruktionism.....	12
4.1.1. <i>Vad är en diskurs?</i>	12
4.1.2. <i>Maktaspekt och identitet</i>	13
5. Metod	14
5.1. Diskursanalys	14
5.2. Diskurspsykologi	15
5.3. Analytiskt tillvägagångssätt	15
5.4. Urval.....	16
5.5. Datamaterial	17
5.5.1. <i>Bloggpresentation</i>	17
5.6. Etiska aspekter	17
6. Resultat	18
6.1. Tolkningsrepertoarer	18
6.1.1. <i>Det lyckliga livet</i>	18
6.1.2. <i>Barnen som mammans allt och stolthet</i>	19
6.1.3. <i>Shopping som en del av vardagen</i>	21
6.1.4. <i>Kroppen i fokus</i>	22
6.1.5. <i>De dåliga dagarna</i>	23
6.2. Subjektspositioner	24
6.2.1. <i>Supermamman</i>	24
6.2.2. <i>Mamman som vet bäst</i>	25
6.2.3. <i>Den jäktade mamman</i>	26
6.2.4. <i>Den osäkra mamman</i>	27
6.3. Ideologiska dilemman	28
6.3.1. <i>Den dubbla kroppen</i>	28
6.3.2. <i>Supermammans vara eller icke vara</i>	29
6.4. Resultatsammanfattning	30
7. Diskussion	31
7.1. Resultat i relation till syfte och frågeställning	31
7.2. Resultat i relation till tidigare forskning	34
7.3. Resultat i relation till teori och metod.....	35
8. Förslag till framtida forskning och avslutande reflektion	36

1. Inledning

Mammabloggar, att älska eller hata? Kontroverserna kring dessa bloggar där mammor i en senmodern tid väljer att offentliggöra sitt eget och sina barns liv på internet är omfattande. Dessa tvetydiga åsikter figurerar ofta kring innehållet som är av högst blottande karaktär. Följande citat från en populär mammablogg går exempelvis att finna, med tillhörande bild på en tvåårig pojke som sover med handen innanför blöjan:

Alltså, vad är det med killar och handen innan för kalsongerna (eller i detta fall blöjan)?? Det är såååå typiskt killar och det är oxå helt okej?! Fast är det de? Tänk om vi tjejer alltid vart man än är, stoppade handen ner i trosan och liksom ligga där med handen... Nej jag vet, då är det inte ok. Men när grabbarna gör det överallt, ja då är det ok...;-)?!

Detta citat som enbart är en del utav ett mycket större antal, väcker vanligtvis reaktioner och funderingar. Bland annat så undrar jag själv över vitsen med dessa typiska avslöjanden som är vanligt förekommande i mammabloggar.

Denna studies inriktning växte till en början fram utifrån egna tankar och funderingar kring moderskapet och rollen som mamma som uppdagats hos mig när jag själv fick barn. Min uppfattning är att det mesta med mitt eget barn är otroligt spännande och intressant. Foton på mitt barn kan aldrig bli fula eller misslyckade, utan bara söta eller komiska. Mitt barns tankar och idéer är aldrig konstiga eller jobbiga, utan gulliga och bitvis imponerande. Det är just här min tanke kring studien kommer in, att *jag* intresserar mig för *mitt* barn, precis lika mycket som jag antar att andra föräldrar finner en speciell glädje i sina barn – inte andras barn. Jag har ofta uppmärksammat att många mammor mer än gärna vill att andra i deras närhet ska intressera sig lika mycket för deras eget barn, som de själva gör. Bilder på barnen i olika situationer och steg i utvecklingen visas upp och ett brinnande intresse och uppskattning förväntas från vänner och bekanta.

I och med teknikens och internets framfart och stora genomslagskraft i samhället, så är min uppfattning att den typen av mammor som gärna exponerar sig själva och sina barns liv funnit ett perfekt sätt att göra det. Detta sker nu genom bloggar, som har kommit att kallas för mammabloggar. Jag är både nyfiken och frågande när det gäller dessa bloggar som författas och skrivs av mammor i en senmodern tid, och vad de kan komma att ha för vidare betydelse. Bloggar tenderar att ha ett stort inflytande på ett stort antal människor, beroende på bloggans popularitet. Dessa mammabloggar som det finns mängder av på internet, ger dessa kvinnor ett stort utrymme att berätta om sitt liv och vardagen med sina barn med ett stort antal tillhörande bilder. Då kan man fråga sig varför vissa kvinnor väljer att offentliggöra sig själva och sin familj på detta sätt? Vad är det som står i bloggarna egentligen? Hur framställer mammorna sig själva? Och vad kan det komma att ha för vidare betydelse samhälleligt, när det för vissa kvinnor är en del av vardagen att blottlägga sitt och barnens liv i text och bilder? Frågorna är många, men med tanke på studiens begränsade omfattning och tidsram har jag valt att koncentrera den. Nedan kommer en bakgrundsbild till mina tankegångar angående studiens inriktning.

1.1. Bakgrund

För att skapa en större förståelse för individualiseringen och internets genomslagskraft kommer jag inledningsvis kortfattat att redogöra för några drag i det senmoderna samhället och reflexivitetens betydelse. Vidare diskuteras internetanvändandet och en definition av bloggar och dess betydelse klargörs, detta för att ge en djupare inblick i denna typ av offentliggörande som internet erbjuder. Avslutningsvis avser jag att under detta avsnitt att lyfta fram relationen mellan kvinnor och språk vilket ger en uppfattning om kvinnan och dess språkliga uttryck genom tiderna. Detta är intressant då studien avser att studera mammabloggar, där den teknik- och internetbaserade samtiden har gett

dessa kvinnor ett stort utrymme att språkligt uttrycka sig.

1.1.1. Senmodernitet och reflexivitet

De institutioner och beteendemönster som började etableras i det postfeodala Europa, men som fick världshistorisk betydelse på 1900-talet är den samhällsordning som kan förstås som moderniteten. Giddens (1999, s.24f) beskriver att traditioner och vanor som kännetecknade det förmoderna samhället blev ifrågasatta och reflexivt omorganiserade, där reflexiviteten ses som en av flera grundläggande aspekter av moderniteten. Reflexivitet innebär att vanemässigt strukturera och reformera olika aspekter av det vardagliga sociala livet mot bakgrund av ny kunskap. Ett ifrågasättande av traditionella vanor och värderingar innebar även att det ojämlika förhållandet mellan kvinnor och män ifrågasattes. Förändringen gav kvinnor en större möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden och inom skolväsendet. Detta inverkar i sin tur även på den traditionella kärnfamiljen. De riktlinjerna för vad en mamma respektive en pappa var förpliktigad att göra blev inte lika självklara. Modernitetens reflexivitet bör inte sammankopplas eller förstås som den inneboende reflexiva kontrollen som finns bakom individers alla handlingar. Den bör förstås som en ständigt närvarande bearbetning och modifiering i allt socialt handlande, med koppling till nya kunskaper och information. Denna reflexiva konstitutionering finns inom individens medvetenhet i dess sociala handlingar som kommer att inverka på dennes liv, där den sociala kunskapen banar väg för hur individen lever sitt liv. Detta är en viktig skillnad mot det förmoderna samhället där individen mer eller mindre ansågs ha en given biografi och möjligheterna var små att förändra sin livscykel. Modernitetens intåg öppnade upp för individens valmöjligheter och människans individualitet kom att hamna i fokus..

Senmoderniteten är enkelt uttryckt den värld och verklighet vi lever i nu, som ett resultat av modernitetens intåg. Giddens (1999, s.100-101) menar att individen inte längre har en utstakad väg att vandra som i en traditionell kontext, där förutsättningar och hårt strukturerade normer gav tydliga direktiv. I en senmodern tid anses individens själv snarare skapas reflexivt. Självets reflexiva projekt som brottas med alla dessa val och valmöjligheter som presenteras, kan tänkas påverkas av det utrymme som media kommit att få i samtiden. Massmediala instanser, framförallt den elektroniska kommunikationen har fått en betydligt större plats och inflytande i samhället, som i sin tur har skapat nya vägar till kunskap i de sociala rollerna. Man kan tänka sig att framförallt nyblivna mammor i en senmodern tid vänder sig till det stora utbud av information som de sociala medierna erbjuder, som består av både experter och andra individer i samma situation. Detta skulle exempelvis kunna vara dessa mammabloggar, där mammor har valt att offentliggöra sina liv som förälder, med tillhörande glädjeämnen och bekymmer på internet.

1.1.2. Internet och bloggar

I jämförelse med tidigare medier som radio och TV, så frambringar internet en ny struktur av informationsflöden. Information ges inte längre i en envägs kommunikation, internet möjliggör snarare för en kommunikation människor emellan som utmynnar i nya kunskaper och vetande (Våge, Stattin & Nygren, 2005, s.86-87). Enligt rapporten "Svenskarna och Internet" (Findahl, 2012) har internetanvändandet ökat bland den svenska befolkningen de senaste sju åren. Det vill säga från 1995 då 2 procent av svenska folket hade tillgång till internet, har siffran idag ökat till 89 procent. Fram till ungefär år 2009 tvivlade många, framförallt svenskar på internet och dess förmåga att kunna påverka ur ett större samhälleligt syfte. Internet var då redan mer eller mindre etablerat i andra delar av världen. Det betraktades inte heller som en informationskälla av betydelse för ungefär tio år sedan. Idag har internet kommit att bli en källa till information av mer betydande karaktär, detta framförallt i åldersgruppen 16-35år. För tolv år sedan var televisionen en framträdande och viktig källa för vad befolkningen klassade som underhållning och nöje, men som i en senmodern tid får dela plats med internet. Internet är även en dagligt förekommande faktor såväl på arbetet, som i skolan och i privatlivet. Findahl menar vidare i rapporten "Svenskarna och

Internet”, att många svenskar upplever att de använder sig av internet mer än de borde. Detta kan förklaras av den tredje fasen av internetutvecklingen som är baserad på det mobila internet, som innebär att man kan vara uppkopplad i princip vart som helst, dygnet runt med hjälp av smartphones och surfplattor. Det som kommit att intressera och fascinera mig i denna virtuella gigantiska värld, är alla dessa bloggar. Bloggar vars namn ursprungligen kommer från engelskans Weblogs, beskrivs som en personlig och öppen dagbok på webben (NE, 2012). Att blogga blev populärt i mitten av 1990-talet, för att sedan få en explosionsartad utveckling 1999. Definitionen av en blogg är mångtydig, men grundidén är att det är en webbplats som uppdateras med text där det senaste inlägget hela tiden hamnar överst. Innehållet i bloggarna är däremot av högst varierande karaktär, allt ifrån nyhetsrapportering till rent dagboksskrivande är vanliga företeelser. Bloggarnas utveckling under början av 2000-talet innebar bland annat att varje inlägg fick en unik webbadress. Samtidigt blev det även möjligt för vem som helst att ge en kommentar på inläggen, detta genom att addera ett kommentarsfält till varje inlägg (Våge et al, 2005, s.9f). I USA ökade bloggandet 2001 både bland privatpersonen och journalister. Denna ökning blev även aktuellt i Sverige 2004, då medvetenheten kring bloggar som fenomen och dess offentliga inflytande eskalerade drastiskt. Dock är den största delen av de bloggar som är upprättade i Sverige av dagbokskaraktär, där innehållet figurerar runt vardags- och privatlivet (Våge et al, s.59f).

Bloggar har blivit ett växande socialt nätverk, i samma takt som MySpace och Facebook. För att verkligen kunna sätta sig in i och förstå en blogg, bör de läsas över en tid. Detta eftersom ett bloggande är en sammanhängande process, och för att förstå inläggen så förutsätter det oftast att läsaren hängt med ett tag. Bloggar blir för många ett sätt att upprätthålla och utöka sin vänskapskrets, då ett bloggande skapar band till andra likasinnade (Rettberg,2009, s.2f). Sammanfattningsvis så kan bloggar startas av vem som helst med internetåtkomst, och innehållet kan vara vad som helst, så länge det inte strider mot de lagar som uppkommit kring yttranden på internet. Bloggarna är dessutom tillgängliga var man än befinner sig i världen. Bloggen skulle därför kunna ses som en kombination av en dagbok och ett kommunikationssätt som uppkommit i och med internets utbredning i ett senmodernt samhälle.

1.1.3. Kvinnan och språket genom tiderna

Genom århundradena har delade meningar mellan tal och skrift fascinerat forskare och filosofer, som alla har bidragit till att konstruera och rekonstruera denna tvåfaldighet. Dikotomin har fungerat som en grund för olika uppfattningar om vilka kommunikationsmedel som har gynnats vid en given tidpunkt i historien. Precis som många andra dikotomier har även denna innehållit könsrelaterade frågor. Kvinnan har historiskt sett oftast förknippats med den muntliga kulturen. Detta har sin grund i bland annat att de utestängts från utbildningsväsendet och därför från litterära strävanden. Män har däremot förknippats mer med den skriftliga kulturen och har varit de som författat och läst litteratur. Detta menar Ames och Burcon (2011, s.1-9) som har samlat skrifter som undersökt kvinnan och dess språk i olika former. De menar att genom historien har ofta det skrivna ordet ansetts inneha en mer verklighetsförankrad betydelse i jämförelse med talet, vilket således satt kvinnorna i underläge i denna dikotomi. Detta kan även ge en förståelse för varför studier de senaste 30 åren visat att kvinnan oftast förknippats med skvaller. Ames och Burcon menar vidare att även om skvaller ofta har setts som någonting alla gör, så har det traditionellt ansetts att kvinnan är ”bättre” på att skvallra än män. Kvinnor har ofta ansetts vara största orsaken till att sprida rykten och skvaller eftersom de betraktats som fysiologiskt oförmögna att behålla hemligheter. Ord som "öppen" och "läckande" sammankopplades ofta med kvinnor och deras språk. Kvinnor har därför ansetts vara de "naturliga" syndarna genom att utnyttja en form av kommunikation som bedöms vara potentiellt destruktiv.

Sociala relationer har troligtvis en stor betydelse för både kvinnor och män, men många studier har visat på att relationer har en större roll i kvinnors liv. Detta kan ge en förklaring till varför kvinnor

har ansetts inneha rollen som omhändertagande och de som upprätthållit familj-och släktband. De aktiviteter som låg till grund för en fortsatt kontakt kunde alltså ses som fungerande genom kvinnornas språk. De byggde upp och vårdade relationer som var avgörande för ett välbefinnande inom familjen och även samhälleligt. Historiskt sett så har dessa aktiviteter ägt rum i den fysiska kommunikationen, men i och med den tekniska utvecklingen så blev telefonen ett hjälpmedel för kvinnan att upprätthålla kontakter. Samtida studier har även visat att nyare mediala källor så som mobiltelefon och e-post fungerar på samma sätt och har blivit en central faktor i kvinnors val av kommunikationsmedel. Detta skvallrar om att kvinnor idag förhåller sig till både traditionella och nyare former av kommunikationssätt. Detta sätt att upprätthålla sociala kontakter handlar inte om att ersätta det ”verkliga livet” med en virtuell värld. Istället handlar det om att kvinnor strategiskt integrerar olika kommunikationsmedel i deras redan befintliga ”verkliga värld”. (Dare, 2011, s.189-195)

Braga (2011, s.215f) menar att internetanvändandet tidigare har varit en manligt dominerande aktivitet, men har sakta men säkert även blivit en daglig aktivitet för kvinnor. Olika sociala miljöer finns det mängder av på internet, som används på varierande sätt. På många områden handlar det ofta om att skapa kontakter, vilket innebär att användarna bör presentera sig själva och sin identitet. Braga som har lyft fram en studie som undersökt kvinnor och bloggar, menar att ur ett manligt perspektiv anses ofta kvinnors interaktion i bloggar som värdelöst och meningslöst skvaller. Kvinnorna själva ansåg istället att kommentarer och engagerade diskussioner i bloggarna var väldigt betydelsefulla för dem. Detta ger en idé om att kvinnors sätt att uttrycka sig i bloggar kanske inte betraktas som vad man vanligtvis förknippar med skrift. Snarare vittnar det om att den muntliga kulturen som historiskt sett förknippats med kvinnor, har förflyttats till internet.

1.2. Syfte och frågeställning

Med tanke på den genomslagskraft internet har fått i denna senmoderna samtid och det stora utrymme det har gett människor genom sociala medier att uttrycka sig offentligt, är det därför intressant att undersöka detta sätt att göra sin röst hörd på. Detta är socialpsykologiskt intressant ur den aspekten att vem som helst kan komma till uttryck och det kan läsas av så otroligt många människor världen över. Detta var inte alls möjligt på samma sätt tidigare och kan därför tänkas ha en inverkan på generella uppfattningar. Med ett intresse angående vissa mammors sätt att dela med sig av sitt liv och en inriktning mot bloggar som socialt medium, avser min studie att få en djupare inblick i vad som skrivs i mammabloggar.

Syftet med studien är därför att undersöka vilken uppfattning av en mamma i senmodern tid som dessa mammabloggar utgör. Den frågeställning som har fört undersökningens process framåt är:

- *Hur framställs den senmoderna mamman i mammabloggar?*

2. Disposition

Under detta dispositionsavsnitt avser jag att göra en kortfattad genomgång av studien och dess innehåll. Efter studiens inledande kapitel ovan, kommer **tidigare forskning** att presenteras. Genomgången av tidigare forskning har resulterat i tre teman vilka är: *Gemenskap kvinnor emellan*, *Självutlämnande kvinnor* och *En förändrad moderskapsidentitet*. Tanken med detta avsnitt är att ge en uppfattning om tidigare studier som berör mitt ämnesområde. Efter avsnittet med tidigare forskning kommer studiens **teoretiska och begreppsliga ram** lyftas fram. Studiens utgångspunkt har varit socialkonstruktionismen med en diskursanalytisk ansats. Den teoretiska ramen definierar även begreppen makt och identitet som jag anser är av vikt för studiens syfte att få en inblick i mammabloggar. Vidare kommer studiens **metodologiska process** att presenteras. Till en början lyfts diskursanalysen fram, för att sedan definiera studiens inriktning mot Edleys kritiska diskurspsykologi. Inom den kritiska diskurspsykologin används vanligen analysbegreppen

subjektpositioner, tolkningsrepertoarer och ideologiska dilemman. Det är även de analysverktyg som studien använt sig av och kommer under detta avsnitt att redogöras för. Den metodologiska processen innefattar även analytiskt tillvägagångssätt, urval, datamaterial och etiska aspekter. Under detta avsnitt presenteras även de bloggar som studien använt sig av. Efter den metodologiska genomgången kommer studiens **resultat** presenteras. De fem tolkningsrepertoarer som presenteras är: *Det lyckliga livet, Barnen som mammans allt och stolthet, Shopping som en del av vardagen, Kroppen i fokus* och *De dåliga dagarna*. De fyra subjektpositioner som presenteras är: *Supermamman, Mamman som vet bäst, Den jäktade mamman* och *Den osäkra mamman*. Dessa tolkningsrepertoarer och subjektpositioner kommer att beskrivas ingående under varje rubrik med tillhörande citat som tydliggör dess närvaro i bloggtexterna. Sammanfattningsvis i resultatavsnittet kommer ideologiska dilemman presenteras, de är: *Den dubbla kroppen* och *Supermammans vara eller icke vara*. Avslutningsvis avser jag att presentera en **diskussionsdel** som gör en återkoppling genom studiens avsnitt, förslag på framtida forskning och en avslutande reflektion.

3. Tidigare forskning

Under denna rubrik är min avsikt att redogöra för tidigare forskning som kommit att beröra mitt ämnesområde, det vill säga mammabloggar. För att kunna finna den forskning som varit lämplig har jag i de samhällsvetenskapliga databaserna *Sociological Abstracts* och *Social Services Abstracts* använt mig av sökord som; *mommyblogs, blogs of mothers* och även *motherhood, mothers*, i kombination med *blogs* eller *social media*. Utbudet kring just mammabloggar var inte tillräckligt för att uppfylla önskad mättnad, därför valde jag även att använda mig av sökord som *women, female*, i kombination med *blogs* som jag även anser hamnar inom mitt ämnesområde. Detta på grund av att det bör vara självfallet att det är kvinnor som författar och driver dessa mammabloggar. Den forskning jag fann var främst internationell, dock lyckades jag finna en svensk studie som berör dagboksbloggar. För att vidare på ett tydligt sätt redogöra för tidigare forskning, har jag valt att sammanfatta dess innehåll i tre teman. Dessa teman uppfattade jag var mest centrala och genomgående i de åtta artiklar jag funnit. De är: *Gemenskap kvinnor emellan, Självutlämnande kvinnor* och *En förändrad moderskapsidentitet*.

3.1. Gemenskap kvinnor emellan

Att ett bloggande gav upphov till känslor av gemenskap och samhörighet uppfattade jag som genomgående i flertalet av de artiklarna, detta genom teman som *Creating a Community, Affiliation and connection* och *A strong Community of Mothers*.

En av de huvudsakliga anledningarna till att man bloggar är främst den sociala aspekten, speciellt den möjlighet att knyta vänskapsband och skapa gemenskaper som uppstår. Ett bloggande erbjuder alltså en möjlighet att utveckla kommunikativa och sociala kontakter för bloggaren. Detta visar resultatet från en studie av Morrison (2010). Studien avser att studera konstellationen, eller sammanhanget mellan olika texter som uppkommit efter en artikel om mammabloggar som publicerades i april 2008 i *The Globe* och *Mail*, två dagstidningar med rötter i Toronto, USA. Studiens analys fokuserar dels på artikeln i sig själv, men även på kommentarer som postats på respektive tidnings hemsida. Dessa kommentarer har även innehållit länkar till bloggar som också har kommenterat artikeln, däribland mammabloggar som även utgjort en del av analysen. Den specifika mängden datamaterial är tyvärr inte angivet i denna studie. Morrison lyfter fram den huvudsakliga fråga som var genomgående i de flesta kommentarer till artikeln, vilken var: *Why write about your children and your lives in this way?* Detta besvarades av mammabloggare och andra blogginsatta personer, att det finns ett behov för självutlämnande och att utveckla gemenskaper.

Ytterligare en studie som påvisar gemenskapen som en huvudanledning till att blogga är Lopez (2009) som med sin studie har avsett att undersöka hur ett moderskap kan omdefinieras i

bloggvärlden. Studien har kvalitativt undersökt innehållet i ett antal mammabloggar för att få en uppfattning hur diskussionen kring mammabloggar förekommer. Den fråga som låg i fokus var: *Vad har ett mammabloggande för betydelse för mammorna, läsarna och för de övriga?* Detta med ett intresse riktat mot ett mammabloggande som en radikal handling, som kan tänkas förändra diskursen om moderskapet. Urvalet skedde med hjälp av sökmotorn Google, där meningen ”mommy blogging is a radical act”, användes och identifierade 21 bloggar som hade nämnt just den frasen. Resultatet lyfter bland annat fram att en av de mammor som deltagit i studien, som själv beskriver att de tre saker hon älskar med att vara en bloggare är gemenskapskänslan, kontakten med andra människor och möjligheten att få berätta om sin livshistoria till en mottaglig publik. Detta visades bland annat genom en mamma som skriver i sin blogg ”Finding blogs helped me tremendously. I found moms (and dads) who had struggled with similar issues to mine [...]” (Lopez, s.742). Kvinnorna bakom mammabloggarna uppskattar den solidaritet och kamratskap som de får genom ett erkännande från bloggläsarna, som på sätt och vis deltar i bloggandet genom att kommentera blogginläggen.

Detta bekräftas av Daniels (2012) som med en fältstudie utfört deltagande observationer vid flertalet sammankomster av kvinnliga bloggare under åren 2008-2009. Dessa sammankomster var anordnade av *BlogHer* och *Blogalicious*, som är föreningar och internetbaserade företag i bloggvärlden. De riktar sig mot kvinnor och tillhandahåller möjlighet för dessa att starta egna bloggar. Under observationen antecknades iakttagelser både för hand och på medhavd bärbar dator med internetåtkomst. Daniels antecknade genom att posta korta meddelanden på microbloggen Twitter om vad som hände på bloggträffen i realtid. Detta gav intressant datamaterial ur den aspekten att Daniels veckor och månader efter den deltagande observationen kunde söka upp dessa Twitterinlägg för att se kommentarer och ytterligare inlägg från deltagarna själva, som en komplettering till de egna iakttagelserna. Ett av de teman som studiens resultat kunde presentera, var *Finding Community, Looking for Economic Power*. Detta grundade sig i att kvinnorna på sammankomsterna själva betonade värdet med att känna samhörighet och gemenskap i sitt bloggande. De kunde knyta an till andra likasinnade kvinnor som har samma passion för bloggandet som de själva har. Den gemenskapskänsla som skapades mellan de bloggande kvinnorna, var starkare än den ekonomiska vinsten som ett bloggande även kunde ge.

Att gemenskapskänslan var en viktig aspekt för en bloggare, gick även finna i studien av Webb och Lee (2011). De lyfter fram en teoretisk modell som beskriver hur en känsla av samhörighet och gemenskap mammabloggare emellan, skapades genom bloggarnas innehåll. Studien är baserad på tidigare forskningsresultat och av forskarnas tankar och argumentationer gällande mammor i bloggvärlden. Den modell som presenteras i studiens slutsats argumenterar för att det finns olika faktorer som sammanhängande påverkar motivationen till att kvinnor bloggar. *Gemenskapskänslan* påverkar *identiteten*, som i sin tur *motiverar* till att blogga, vilket påverkar *innehållet*. Innehållet har i sin tur en påverkan på känslan av gemenskap, där faktorer som *stöd* och *förhållandet vuxna emellan* går att finna. Sammanfattningsvis så menar Webb och Lee med modellen att ett bloggande kan ge en känsla av gemenskap mellan mammabloggare, som i sin tur kan ha inflytande på mammans identitet och hennes egna blogginnehåll som håller bloggandet vid liv.

3.2. Självutlämnande kvinnor

Generellt sett så har kvinnor ofta förknippats med att vilja prata om personliga problem och intima bekymmer och har vanligen kunnat hittas i tidningar ämnade för kvinnor. Tidigare blev dessa typer av utsagor en del av den feminina kulturen som nedvärderades, åsidosattes och betraktades som skvallriga och högst ointressanta. Detta fungerar inte på samma sätt idag, internet har möjliggjort för vanliga människor att göra sin röst hörd offentligt på ett lättare sätt. Dessa typer av uttalanden har därför fått en mer central plats i media och samhället i stort. Att göra dessa personliga uttryck kan förstås som ett självutlämnande, det vill säga att avslöja och offentliggöra informell

information. Detta fenomen var genomgående i tidigare forskning och en vanlig företeelse bland kvinnor som driver bloggar.

En studie som berört temat självutlämnande är en undersökning av Masullo Chen (2011), vars syfte är att ge en djupare förklaring till varför kvinnor bloggar. De har lyft fram en modell som förklarar de behov som driver kvinnor till att blogga och hur dessa behov är sammankopplade med den tillfredsställelse ett bloggande ger. 312 bloggar från bloggdomäner som *BlogHer*, *BlackWomensBlogs.se*, *Blogadera.com* och *BlogsByWomen.com* blev systematiskt utvalda till studien. Studien använde sig av en enkätundersökning med 43 frågor, som skickades via e-mail till respektive författare. Enkäten innehöll frågor som grundade sig i olika typer av behov, dessa var *behov av självutlämnande*, *behov av tillhörighet* och *behov av att prestera*, och hur mycket tid de spenderade på bloggen. Resultatet visade bland annat att behovet av självutlämnande ansågs vara ett signifikant tecken på ett frekvent bloggande hos kvinnor. Bloggen blev därför ett passande forum att uttrycka sig och göra sin röst hörd.

Ett utmärkande drag hos dagboksbloggar är just självutlämnande. Till skillnad från politiska bloggar vars innehåll snarare bygger på yttre källor. Detta lyfter Hollenbaugh (2010) fram i sin genomgång av forskning på området, vars studie var ämnad att identifiera de egenskaper som fanns hos bloggare med bloggar av en självutlämnande karaktär. Studien är en kvantitativ enkätundersökning online och genom ett snöbollsurval blev 299 dagboksbloggare utvalda. Dessa var både män och kvinnor över 18år som postade minst ett inlägg per månad. Det som mättes var mängd och djup av bland annat *motivation till bloggande* och *självutlämnande*. Resultatet visade att ett självutlämnande var en mer vanlig företeelse hos kvinnor. Dessa kvinnor var även generellt sätt väldigt öppna i sitt liv offline. Avsikten att driva bloggen var huvudsakligen för att förvara och ordna sina egna personliga tankar. Detta belyser även Lu och Hsiao (2009) vars undersökning studerar vad som motiverar personer att blogga ofta, och om eventuella könsskillnader spelar in. Det är en empirisk studie med 525 försökspersoner, där forskarna har använt sig av en modell som innehåller tre avgörande orsaker till att uppdatera bloggen. Dessa var: *self-expression*, *subjective norms* och *personal outcome expectations*. Resultatet visade att det var mer vanligt att kvinnor hade ett personligt uttryck över sina blogginslag än vad män hade. Resultatet indikerade även att bloggarna möjliggjorde för kvinnorna att uttrycka sig personligt för att tillfredsställa behovet att yttra privata tankar, som anses vara starkare hos kvinnor än hos män.

Att offentliggöra informell information och presentera sin vardag och sitt liv, behöver inte alltid ske i text. Vanligt förekommande i bloggar är även bilder och videoklipp. Eriksson (2009) har studerat jagets presentationer i svenska dagboksbloggar genom en kvalitativ undersökning. Genom ett bekvämlighetsurval utsågs 14 bloggar författade av både kvinnor och män från *bloggportalen.se*. Utifrån dessa valdes 342 inlägg som analyserades. Studien fokuserade på bloggarnas texter och bilder som utmynnade i ett antal teman, *Den besvärliga och med brister behäftade kroppen*, *Kroppen som projekt*, *Kroppen som ett redskap*, *Andras kroppar* och *Begär och ensamhet*. Eriksson hävdar att vanligtvis är det kvinnans kropp och fysiska attribut som förknippats med kvinnlighet och femininitet, som även är den kropp som får mest utrymme i media. Detta påvisade även resultatet i denna studie där det var vanligare att kvinnor publicerade bilder på sig själva, till skillnad mot män som var mer restriktiva när det gäller detta. Det visades genom att i de bloggar som hade en kvinnlig författare, så förekom det oftare bilder på dem själva och de var av mer privat karaktär. Både kvinnor och män talade om kroppen som ett projekt, men kvinnorna över lag bad oftare läsarna om åsikter och kommenterar kring exempelvis nyinköpta kläder eller hårfrisyrer.

3.3. En förändrad moderskapsidentitet

Vanligtvis presenteras bilden av mamman i media som en glad, pigg och fräsch kvinna med ett hem i toppskick. Så kallade ”kändismammor” pryder omslag på diverse populära tidningar, där de ger

tips om hur man blir den bästa mamman och hur man snabbast går ner alla gravidkilon. Denna bild som media presenterar av en mamma har medverkat till att forma diskurser och uppfattningen kring moderskapet. Mammabloggar som snarare lyfter fram en mer reell bild av moderskapet, försiggår därför inte obemärkt. De offentliggöranden av högst privat karaktär som sker, inbjuder till bloggläsare att ta del av och reagera på. Detta i sin tur kan tänkas utmana den rådande diskursen om moderskapet.

En studie av Lopez (2009), som jag tidigare presenterat, har just undersökt hur uppfattningen om moderskapet som media framställer kan omdefinieras genom mammabloggar. Studiens slutsats visar att ett moderskap kan vara överväldigande och utmattande, men även underhållande och sprudlande samtidigt. Kvinnor överlag brottas med de förväntningar som ingår i mammarollen, där de å ena sidan ska tjäna egna pengar men å andra sidan blir kritiserade för att de gör det. Detta menar Lopez framgår uppenbart av datamaterialet från mammabloggarna. Det visades exempelvis genom ett citat från en mammablogg som var svar på tal angående kritiken mot titeln som ”mammabloggare”: ”But I love writing about *all* my personal experiences, and the way that I mother is vitally important not only to me, but to the world. Yeah, I’m a fucking mommyblogger. But that’s not all I am.” (Lopez, s.739). Kritiken handlade om att mammabloggare inte ansågs skriva om lika viktiga saker som övriga kvinnor i bloggvärlden som uppdagades på en sammankomst som ordnades offline för bloggande kvinnor.

Genom slutsatser utifrån tidigare forskning hävdar Webb och Lee (2011) vars studie jag presenterat tidigare, att mammor ofta bloggar för att komma i kontakt med andra mammor och ordna sina personliga problem. Den modell som presenteras i studiens slutsats påvisar att innehållet i mammabloggar påverkar känslan av gemenskap, som i sin tur påverkar identiteten. Identiteten i denna studie refererar till en persons självuppfattning, som även inkluderar personliga problem. Med detta menar Webb och Lee att modellen bland annat visar att mammabloggarna skapar sin egen moderskapsidentitet, som skiljer sig från den bilden av moderskapet som presenteras i media och som i sin tur kan förändra den rådande diskursen.

3.3.1. Sammanfattning och vetenskapligt bidrag

Tidigare forskning som berört studiens ämnesområde har sammanfattats i tre teman; *Gemenskap kvinnor emellan*, lyfter fram känslan av gemenskap och samhörighet som viktiga faktorer till varför kvinnor och mammor väljer att blogga. De fick kontakt med bloggläsarna och andra likasinnade bloggare, som gav dem motivation till att fortsätta blogga; *Självutlämnande kvinnor* sammanfattar studier som visar att behovet av att uttrycka privata tankar var mer vanligt förekommande hos kvinnor än hos män. Bloggen ansågs vara ett passande forum för dessa självutlämnade uttryck i text och bilder. Studier visade även att kvinnor som hade självutlämnade karaktär över sina bloggar även var väldigt öppna i sitt liv offline; *En förändrad moderskapsidentitet* summerar undersökningar som fokuserat på hur mammabloggar kan förändra den rådande diskursen gällande moderskapet. Mammabloggarna lyfter vanligen fram en mer genuin uppfattning av rollen som mamma med tillhörande glädjemen och baksidor. Detta ansågs vara en radikal handling som ifrågasätter den bild av mamman som media ofta presenterar, som många mammor troligen strävar efter.

Tidigare forskning anser jag främst har fokuserat på *varför* mammor väljer att blottlägga sitt familjeliv, det vill säga vilka faktorer som motiverar dem att blogga. I min undersökning utgår jag snarare i från att mammabloggandet redan är ett utbrett och etablerat fenomen. Därför har jag istället valt att undersöka vilken framställning som dessa kvinnor gör av moderskapet. Studien är framförallt ett bidrag till den svenska forskningen, där mammabloggar inte är undersökt i någon större omfattning. I stort anser jag att studien bidrar på det vetenskapliga fältet genom att den lyfter fram bilden av moderskapet som kan tänkas framställas av denna radikala handling, som tidigare studier visar att ett mammabloggande kan vara. Studien bidrar även till forskning gällande bloggar

som fenomen i en teknik- och internetbaserad samtid.

4. Teoretisk och begreppslig referensram

Att det finns en uppsjö olika sätt att tolka och förstå språkliga framställningar av varierande slag, råder det inga tvivel om. Men för att koncentrera undersökningen vars syfte är att undersöka hur mammor framställer sig själva genom mammabloggar, bör givetvis valet riktas mot den teoretiska begreppsram som kan tänkas besvara studiens syfte. Studien inriktar sig på språket i de texterna som finns i bloggarna, och valet har kommit att hamna på socialkonstruktionismen. Den underliggande tanken är att mammorna konstruerar och framställer sig själva i sina blogginlägg. Under denna rubrik kommer studiens teoretiska utgångspunkt presenteras. Först presenteras socialkonstruktionismen och dess grundtankar. En vanlig metodansats inom socialkonstruktionismen är diskursanalys och således den metodologiska utgångspunkt som denna studie avser att använda sig av. Diskursanalys används som både teori och metod, därför kommer begreppen diskurs, makt och identitet definieras i detta teoriavsnitt för att skapa ytterligare förståelse för studiens syfte (Winther Jørgensen och Phillips, 2000).

4.1. Socialkonstruktionism

Studien avser att undersöka vilken framställning av mammor som uppdragas i mammabloggar. Detta i sammankoppling till tankar om att dessa bloggar kan komma att ha en större betydelse för hur de själva placerar sig i världen och verkligheten med andra. Socialkonstruktionismen riktar sig mot förståelsen av människan, dess identitet och verklighet, som konstruerad i samspelet med andra människor. Den enskilda individens verklighet är formad av bland annat historiska och kulturella erfarenheter som har en avsevärd inverkan på hur individen strukturerar och förstår omvärlden (Burr 2003, s.2-4). Samspelet mellan individer och deras erfarenheter skapar en gemensam social värld och denna konstruktion sker genom språket. Språket är den centrala faktorn inom socialkonstruktionismen, trots dess föränderliga karaktär. Det är genom språket som omvärlden blir begriplig för alla dessa människor som befinner sig i den. Att använda språket och lägga vikt vid vissa ord för att exempelvis beskriva sig själv, görs under förutsättning att andra har samma förståelse för språket och ordens innebörd. Språket möjliggör därför för individer att förstå sig själva och andra i den sociala världen. Att kunna strukturera erfarenheter och upplevelser till meningsfulla innebörder, innebär att den verklighet individen uppfattar hade kunnat vara annorlunda om erfarenheterna var annorlunda (Burr, s.46-47). Konstruktionen av verkligheten och den egna identiteten kan i de mammabloggar studien avser att studera, tänkas ske genom texterna. Det vill säga att det offentliga språkliga uttryck som bloggarna möjliggör, konstruerar och framställer en uppfattning om moderskap.

4.1.1. Vad är en diskurs?

Att uppleva och förstå världen omkring sig och den verklighet man lever i, görs enligt socialkonstruktionismen genom diskurser. En diskurs är ett bestämt sätt att uppfatta och tala om världen. Språket utgör mönster och diskursen kan sägas skapa en ram kring ett specifikt ämne. Det vill säga att varje diskurs styrs av språket som ordnat dess innebörd i olika mönster. Detta utgör hur individer pratar och agerar inom olika sociala områden (Winther Jørgensen och Phillips, 2000, s.7-9). Burr (2003, s.64-65) beskriver diskurs som en sammansättning av bland annat representationer, föreställningar, berättelser och betydelser. Dessa skapar tillsammans en viss framställning av en händelse eller personer. Diskurser formar och formas av en specifik språkanvändning inom det aktuella sociala området. Detta sker vanligtvis genom konversationer men även genom andra sätt att kommunicera, såsom i allehanda texter.

Varje diskurs representerar och konstruerar olika sätt att förstå och uppfatta ett fenomen eller ett socialt område. Detta i sin tur guidar individer hur de bör agera på området. Olika diskurser utgör, både i sig själva och sammankopplade med varandra, ett bestämt sätt att förstå den omvärld man

lever i. Winther Jørgensen och Phillips (2000) menar att ett diskursivt handlande blir ett socialt handlande som medverkar till att konstruera den gemensamma sociala världen. Detta bland annat genom kunskap, identitet och relationer som i sin tur vidmakthåller vissa sociala mönster. Det vill säga att den gemensamma sociala världen inte uppstår utifrån yttre förhållanden eller genom några inneboende essenser inom människan. Den sociala världen skapas snarare socialt och diskursivt individer emellan. Diskurs som begrepp och innebörd är därför relevant för denna studie, där jag avser att studera bloggtexter och finna språkliga mönster. Sättet mammorna väljer att skriva om sig själva och sitt liv, kan tänkas bidra till och upprätthålla de diskurser som finns kring ett moderskap.

Människans roll som både formare och som formad av diskurser, är relevant i undersökningar som denna. Det handlar inte om att försöka komma bakom diskursen och hitta en form av verklighet eller sanning. Det är själva diskurserna som ligger i fokus och arbetet ska lägga vikt vid det som faktiskt har sagts eller skrivits, för att se de sociala följder som uppstår. Det kan vara problematiskt att personen som utför undersökningen oftast själv har kulturell tillhörighet i det som undersöks, menar Winther Jørgensen och Phillips (2000, s.28). Här är det därför av vikt att jag som utför undersökningen är medveten om att jag själv och undersökningen bidrar till diskursiva konstruktioner.

4.1.2. Maktaspekt och identitet

Diskurser ordnar individers kunskap om världen, vad som vanligtvis kallas ett "sunt förnuft" handlar om att ha en specifik kunskap inom ett visst socialt område. Det vill säga att individen vet vad, när och hur denne ska agera och utföra specifika handlingar i tid och rum. Detta menar Foucault (i Burr, 2003, s.67-70), som vidare lyfter fram att detta handlar om en intim sammankoppling mellan diskurs, kunskap och makt. Kunskapen, som även kan förstås som det sunda förnuftet, är förenad med makten som styr individens beteendemönster, som talar om vilka handlingar som är accepterade eller inte. Makten figurerar inte som en inneboende essens hos individer, utan ses snarare som en dold process utvunnen ur de rådande diskurserna. Det sunda förnuftet och den kunskap som individer innehar inom en viss diskurs, placerar dem i olika positioner som de tilldelas makt utifrån. Detta upprätthåller i sin tur diskurser och utvecklar kunskapen. Foucault (i Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s.20-21) menar att makten således blir det som skapar den sociala omvärlden. Diskurserna, kunskapen och positioneringen gör omvärlden begriplig för individen och utmynnar i en typ av verklighet. Diskurserna och makten är därför av högsta grad relevanta i skapandet av individen som subjekt och de objekt individen känner till. Därför blir maktaspekten intressant för denna studie, eftersom rådande diskurser kring moderskapet torde ha en inverkan på hur mammorna framställer sig i bloggarna.

Inom socialkonstruktionismen ses inte individens identitet som en inneboende essens, utan som någonting som är socialt skapat. Identiteten menar Burr (2003, s.106f.) skapas utifrån de diskurser som finns inom det samhälle och den kultur individen befinner sig i. Hammarén och Johansson (2009) beskriver identitet så här:

I grunden handlar identitet om gemenskap, emotionella laddningar och kollektiv tillhörighet. Identiteten är inte en unik individuell egenskap, utan snarare något som säger en del om vilka kollektiva tillhörigheter och identifikationer vi delar med andra människor. Man skulle kunna säga att identiteten "kopplar upp oss på samhället" och bildar en brygga mellan vår unika person och samhället. (s.41)

Diskurser som bland annat kön, ålder och klass har betydelse för hur individer identifierar varandra, där de sammanvävda utgör grunden för en persons identitet. En åldersdiskurs representerar människor exempelvis vid olika stadier i livet, på olika sätt. Beroende på åldern så associeras det med varierande faktorer såsom en äldres visdom, eller en tonårings lättja, som då bör säga någonting om individen som blir en del av dennes identitet. Winther Jørgensen och Phillips (2000, s.105f.) menar att det gör identiteten instabil då diskurserna kan vara skiftande. Detta har blivit mer aktuellt under senmoderniteten, där inte samma tyngd läggs vid starka diskurser såsom kön,

etnicitet och klass, som ett traditionellt samhälle gjorde. Detta bekräftas även av Hammarén och Johansson (2009, s.42-46,58-59) som lyfter fram ett identitetsskapande ur en socialkonstruktionistisk utgångspunkt i den medialiserade samtiden. Vanligtvis handlar tankegångar om social-, kulturell- och nationell identitet om olikheter. Ofta hävdas det att det är genom dessa olikheter identiteten definieras. Ett sådant sätt resulterar ofta i identiteter som stabila kategorier, men Hammarén och Johansson menar vidare att senmoderniteten och medialiseringen ruckat på dessa stereotypa uppfattningar. De menar att relationen mellan det som vanligtvis uppfattas som det privata och det offentliga livet inte längre är lika starkt åtskilda. Maktaspekten kring identiteten och medialiseringen sker genom de normer och ideal som figurerar i samhället, men vikten läggs vid hur individer förhåller sig till de framställningar som media gör. Detta blir därför relevant i koppling till min studie vars syfte är att studera mammors framställande av sig själva i deras mammabloggar. Bloggar är högst aktuellt i den teknikbaserade samtiden, där tillgång till media och individualiseringen kan tänkas bidra till och förändra de rådande diskurserna kring ett moderskap. Media och internet erbjuder en uppsjö av allehanda material som återger de maktmönster som förekommer i samhället. Men individualiteten i den senmoderna samtiden möjliggör även för ett ganska stort handlingsutrymme. Detta kan tänkas ifrågasätta och bryta mot de generella normer som finns. Som i sin tur kan ha en inverkan på identiteten hos mammor som framställs i bloggarna.

5. Metod

I denna studie vars syfte är att klarlägga framställningen av en mamma genom mammabloggar, väljer jag som tidigare nämnt att ta utgångspunkt i socialkonstruktionismen, med diskursanalys som metodologisk utgångspunkt. Inom diskursanalysen finns det flera vägar att gå, och jag har valt en inriktning mot Edleys (2001) kritiska diskurspsykologi som även kommer styra studiens analytiska tillvägagångssätt. Diskurspsykologin fokuserar på att undersöka hur diskurser kan användas för att framställa sig själva, vilket jag anser vara bäst lämpat för studiens syfte vilket kommer att klargöras nedan.

I detta avsnitt kommer jag att presentera studiens metodologiska process och utförande. Till en början lyfts diskursanalysens grundläggande karaktär fram, för att sedan tydliggöra diskurspsykologin. Vidare under detta avsnitt kommer den metodologiska processen presenteras under rubrikerna *Analytiskt tillvägagångssätt*, *Urval*, *Datamaterial* (med tillhörande bloggpresentation) och *Etiska aspekter*.

5.1. Diskursanalys

Som tidigare nämnt så utgör diskurser ett bestämt sätt att uppfatta och tala om världen genom språket. Språket och dess användning struktureras i mönster som aktualiseras inom specifika sociala områden. Diskursanalys som metodologisk utgångspunkt ämnar studera dessa språkliga mönster, det vill säga *vad* individer uttrycker om någonting och *hur* de gör det. Inom det diskursanalytiska fältet ryms flertalet tillvägagångssätt, dock avser alla dessa att analysera språket och dess mönster (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s.7). Vilken analytisk utgångspunkt som är lämplig avgörs huvudsakligen av vad man avser att undersöka. De angreppssätt som finns att tillgå har bland annat olika idéer om diskursers storlek och på vilket sätt och hur mycket de har inverkan i samhället. Skillnaderna finns även mellan vad själva analysförförandet fokuserar på, så som diskurser och språk på en vardaglig aktörsnivå, eller diskurser på en större samhällslevellelig nivå. För att på bästa möjliga sätt besvara studiens frågeställning krävdes därför en inriktning inom diskursanalysens breda fält. Ett förhållandevis lämpligt val för studien som avser att studera bloggar, hade varit att utgå från den kritiska diskursanalysen som fokuserar på texter och hur de är uppbyggda av diskurser från andra texter. Men detta analytiska förhållningssätt avser snarare att fokusera på hur språkbruket kan förändra rådande diskurser och den sociala omvärlden ur ett större perspektiv. Eftersom denna studie snarare avser att studera språkbruket på aktörsnivå, så föll valet på Edleys (2001, s.189f)

kritiska diskurspsykologi.

5.2. Diskurspsykologi

En diskurspsykologisk utgångspunkt fokuserar som tidigare nämnts inte på de större diskurserna, så som köns- eller hälsodiskurser, utan på mindre diskurser i vardagssituationer. Fokus ligger därför på den språkliga framställningen av omvärlden på en särskild plats. De rådande diskurserna används av individerna för att framställa sig själva, vanligtvis ur en positiv synvinkel i den sociala interaktionen (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s.14-15). Detta angreppssätt används för att undersöka hur individer språkligt uttrycker och konstruerar bland annat attityder, minnen och känslor. Inriktningen intresserar sig för idén att när individer intar ett förhållningssätt, uttrycker sig eller berättar om en tidigare händelse gör de mycket mer än att just utgå från den tillgängliga informationen. Den språkliga användningen är snarare högst specifik för sammanhanget och har en historiskt kontext. Detta har i sin tur inverkan på en mängd sociala handlingar och situationer (Edley, 2001, s.189f).

Avsikten med denna studie är inte att undersöka hur ett mammabloggande kan få större konsekvenser samhälleligt, utan fokus hamnar snarare på att undersöka hur mammorna använder sig av tillgängliga diskurser för att göra en framställning av sig själva och sin roll som mamma på ett önskvärt sätt. Därför anser jag Edleys (2001) kritiska diskurspsykologi och dess analytiska angreppssätt är passande till denna studie som avser att studera mammors framställning av sig själva i sina mammabloggar. Det som uttrycks i mammabloggarna handlar inte bara om vad mammorna vill berätta om sitt liv, utan även hur de positionerar sig själva i relation till andra i den sociala världen. Inom den kritiska diskurspsykologin används begreppen subjektspositioner, ideologiska dilemman och tolkningsrepertoarer för att undersöka hur tal och text är organiserade i den sociala interaktionen. Dessa begrepp är även de som denna studie avser att använda och kommer att ges en mer grundläggande beskrivning i det analytiska tillvägagångssättet. Men redan nu bör nämnas att tolkningsrepertoar används inom diskurspsykologin istället för diskurs. Detta eftersom diskurs och tolkningsrepertoar inte helt och hållet betyder samma sak. Edley (s.202) beskriver att de båda begreppen är nära sammanlänkade, men att tolkningsrepertoar används i syfte att framhålla de diskursiva resurserna som mer flexibla och aktörsnära.

5.3. Analytiskt tillvägagångssätt

Under detta avsnitt kommer den kritiska diskurspsykologins och studiens begrepp *tolkningsrepertoarer*, *ideologiska dilemman* och *subjektspositioner* att presenteras.

Tolkningsrepertoarer kan förstås som byggklossar i ett samtal eller i en text. Det vill säga som ett förhållandevis sammanhängande sätt att tala om föremål och händelser i individens vardagliga liv. De blir därför en grund och vad man skulle kunna kalla ett sunt förnuft i sociala sammanhang som skapar en gemensam social förståelse. Tankarna och talet om någonting är inom en viss referensram som erhållits historiskt, bland annat genom upprepade meningsfulla handlingar som kan beskrivas som en typ av guidning för individens sociala liv. Att kunna urskilja dessa tolkningsrepertoarer i analysens första steg, i de texter som valts ut, är enligt Edley (2001, s.198-201) inte en lätt sak, men att det underlättar om det är samma person som ansvarat för datainsamlingen från undersökningens start. Att finna tolkningsrepertoarer i texter är givetvis lättare om forskaren även har erfarenhet av detta, men i grunden handlar det om att urskilja mönster i språket. Vanligen förekommer citaten i ett samtal eller en text i en viss struktur från olika tolkningsrepertoarer. Tolkningsrepertoarerna kan därför förstås som en slags ram runt ämnet som språket kretsar kring. När jag analyserade det insamlade datamaterialet har jag sökt efter mönster i blogginläggen som kan utgöra olika ramar, eller form kring hur mammorna skriver om ett ämne. Detta för att urskilja tolkningsrepertoarerna som begränsar vad som anses möjligt att skriva om ett ämne och vad som inte är det.

Vidare i analysens steg så bör *ideologiska dilemman* urskiljas. För att få en bild av vad dessa

ideologiska dilemman innebär så menar Edley (2001, s.203) att man måste skilja mellan intellektuella och levda ideologier. Fokus bör läggas på levda ideologier, som sägs bestå av värderingar, trosuppfattningar och handlingar inom en viss kultur eller samhälle. Dessa beståndsdelar blir då till ett sätt att leva och förstå världen, en ideologi, eller ett sunt förnuft. En viktig aspekt av levda ideologier är att de inte är enhetliga, snarare tvärtom. Det finns ingen gemensam förståelse av vad ett sunt förnuft eller ideologi egentligen innebär, som kan ge människor tydliga anvisningar hur de ska tänka och handla. Ideologiska dilemman utgör då paradoxala och motsägelsefulla sätt av förståelse i de levda ideologierna. Både ideologiska dilemman och tolkningsrepertoarerna ses som språkkällor som finns bland individerna i samhället som utgör en grund för den sociala interaktionen och den egna uppfattningen. Dilemmat uppstår när dessa inte är enhetliga. För att urskilja ideologiska dilemman i datamaterialet har jag letat efter motsägelser i texterna, som dock beskriver samma sak (Edley, s.207).

Tredje steget i analysen fokuserar enligt Edley (2001, s.209-210) på att finna *subjektspositioner*. Dessa kan ses som ett resultat av hur ideologin skapar subjekt genom att ge individer en viss identitet eller placeras i en viss position. Subjektspositioner kan beskrivas som ett sätt att förstå sin placering och ställning i en konversation som blir betydelsefull genom språket. Det individen säger, eller skriver om sig själv och andra kommer alltid från språket som erhållits historiskt som då ger individen en identitet i sammanhanget och skapar ett utrymme att tala och handla. När jag analyserat datamaterialet har jag försökt uppmärksamma hur mammorna genom texten och hur de uttrycker sig, intar positioner som kan ge en uppfattning om en viss typ av framställning.

5.4. Urval

För att hitta lämpliga bloggar till undersökningen tog jag hjälp av sökmotorn Google. Där använde jag mig av sökorden *Topplista bloggar*; för att kunna finna en lista över mest besökta mammabloggar som jag anser var relevant för studien. Sökningen resulterade i forum som bloggportalen.se, bloggar.topplista.se, bloggplatsen.se med flera, som jag efter noggrannare granskning konstaterade inte innehöll en specifik lista över just mammabloggar. De topplistor som fanns tillgängliga under kategorier såsom *Föräldraskap* och *Barn och familj* innehöll även pappabloggar och offentliga bloggar. Offentliga bloggar är författade av personer som lever ett offentligt liv utanför bloggandet, såsom skådespelare och artister. Dessa bloggar ansåg jag inte var passande till studien, eftersom jag intresserar mig för den vardagliga mamman. Jag började då om sökningen på Google och använde mig av sökordet *Mammabloggar*, för att renodla resultatet ytterligare. Den översta träffen var mammabloggar.se, där de har samlat länkar till populära mammabloggar. Dessa bloggar är betygssatta av läsarna och är presenterade i en 10-topplista. Det fanns även möjlighet att visa bloggar utifrån kategoriska aspekter. Dessa kategorier var bland annat barnens ålder, och varierande familjeförhållanden. I den topplista som fanns tillgänglig valde jag de tre bloggar som toppade listan av de tio bloggar som presenterades. Detta i enlighet med Pattons (2002, s.234) intensitets urval, som innebär att samla informationsrikt material som tydligt kan representera fenomenet, men inte nödvändigtvis på ett extremt eller utmärkande sätt. Vidare valde jag att gå vidare in under kategorin *Ensamstående*. Detta för att bredda urvalet genom att variera mammornas familjekonstellationer, då den traditionella kärnfamiljen inte är given på samma sätt i samtiden. Detta i fortsatt enlighet med Pattons intensitets urval som menar att gällande variationen bör ett övervägande göras och beslut tas för att passa undersökningens intresse. Jag gick därför också in under kategorin *0-3 år*; i avsikt att finna en mamma med lägre ålder än de jag redan valt ut. Under dessa kategorier var inte bloggarna listade efter popularitet, därför föll valet på de bloggar som jag ansåg var aktiva genom att senaste inlägget postades en eller två dagar innan urvalet.

Urvalet består av fem stycken mammabloggar. Författarna är kvinnor mellan 21-45år och har varierande familjekonstellationer. Åldersspannet kan vid en första anblick inte tyckas representera någon större variation. Men med tanke på att det är mammor som lever med sina hemmaboende

barn och skriver om denna vardag som är intressant för studien, så kan det tänkas vara under denna tidsperiod i en kvinnas liv som ett mammabloggande sker. Därför anser jag att mammornas ålder är varierade och utgör en rimlig representation för undersökningens syfte. En annan intressant aspekt angående urvalskriterierna hade varit att variera mammornas sysselsättning. Exempelvis om de hade jobb eller var "hemmafruar". Men på grund av den begränsade tidsramen var det ej möjligt att söka svar på detta i bloggarna, eftersom ingen mamma klargjorde sitt yrke i sin presentation.

5.5. Datamaterial

Det empiriska material som jag använt mig av är de textinlägg som postats i de fem bloggar som är utvalda. Jag har gått tillbaka till början av 2012 i varje blogg och hämtat inlägg från veckorna: 10, 20, 30, 40, och 50. Detta resulterade i ungefär 175 inlägg, med en ordvariation mellan 80-450 ord per inlägg.

5.5.1. Bloggpresentation

För att ge en överblick av de mammabloggarna som har analyserats i denna studie, kommer nedan en kort presentation av varje blogg. Bloggarna kommer under resultatavsnittet att benämnas som: Blogg 1 (B1), Blogg 2, (B2), Blogg 3 (B3), Blogg 4 (B4), Blogg 5 (B5).

- **Blogg 1:** En fyrabarnsmamma som beskriver att bloggen handlar om familjelivet och livet med reptiler, med tillhörande bilder på barnen och kräldjuren. Kvinnan har en sambo och hennes ålder som inte presenteras, uppskattar jag vara 30+, eftersom det äldsta barnet är fött 1997. Överst på bloggans layout finns det bilder på barnen och till vänster står alla barnens namn, när de är födda och kort beskrivning av dem.
- **Blogg 2:** Denna kvinna är 32år gammal, lever med sin sambo och deras tre barn. Överst på denna blogg är det enbart en bild på mamman, och presentationen finns ganska långt ner på sidan. Hon presenterar sig själv och sina barns namn och födelseår. Bloggen beskrivs handla om livet med de underbara barnen, livet som mamma och allt som hör till.
- **Blogg 3:** Mamman som driver denna blogg är 21 år och har tre barn. Hon beskriver i sin presentation att hon blev mamma redan vid 16 år, men lever inte med pappan till det barnet. Hon har gått vidare i livet och lever med en ny man som hon har två barn gemensamt med. Bloggen uppges innehålla deras vardag och hennes liv som trebarnsmamma.
- **Blogg 4:** Överst på denna blogg är det en bild på ett par skor, som troligtvis sitter på kvinnan i fråga som driver bloggen. Hon är ensamstående mamma till fem barn, varav två är hemmaboende. Det finns ingen ålder i presentationen, men hon nämner att hon är farmor, och av de bilder som går att se, kan denna kvinna tänkas vara 45+. Det finns ingen direkt presentation om vad bloggen handlar om, men hon beskriver sig gilla mode, mat och vikt.
- **Blogg 5:** Lycklig ensamstående mamma, beskriver sig denna kvinna vara. Överst på bloggen finns bilder på hennes två barn och ett fåtal på henne själv. Ingen ålder är presenterad, men av bilderna att döma uppskattar jag en ålder på ungefär 25+. Till vänster presenterar hon sig själv med namn, och även sina barns namn och födelseår. Bloggen beskrivs handla om livets olika sidor, de svåra stunderna och även de dagar som är fyllda av glädje, som är en del av livet som ensamstående mamma.

5.6. Etiska aspekter

Vetenskapsrådet (2012) presenterar forskningsetiska principer och dess fyra huvudkrav; Informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Inför studien gick

jag igenom dessa för att avgöra vilka etiska aspekter jag borde beakta i undersökningen. Jag anser att bloggar kan ses som massmediala offentliga handlingar, eftersom det är texter vars avsikt är att mer eller mindre offentliggöra en åsikt eller en berättelse. Det är även upp till varje bloggförfattare att göra sekretessinställningar som begränsar eller möjliggör för vilka som kan besöka bloggen. I enlighet med Vetenskapsrådets samtyckeskrav, där ett medgivande av deltagandet i undersökningar inte behöver tas när det gäller offentliga handlingar, har jag därför inte efterfrågat samtycke av dessa bloggförfattare. Etiska aspekter bör speciellt uppmärksammas när det är frågan om barn i undersökningen, och där bör föräldrarna ge samtycke. Men jag anser att när det är föräldrarna själva, i detta fall mamman som valt att offentliggöra viss information om sitt/sina barn, så är det ett medgivande i sig och en del av de offentliga handlingarna. Enligt konfidentialitetskravet så ska deltagarna inte gå att identifiera och enligt informationskravet bör bedömning göras från fall till fall huruvida information om undersökningen bör ges, hänsyn skall tas till de eventuella följder undersökningen kan medföra. Nyttjandekravet innebär att studiens insamlade material och information inte får användas till annat än forskningen. I enlighet med dessa krav har jag har därför valt att göra bloggarna och dess författare anonyma, på så vis minimeras risken att någon bloggförfattare skulle känna sig personligen träffad av undersökningen och dess resultat. Jag har av denna anledning inte bifogat några bilder, utan har istället gett en beskrivning av bilden. Valet att utesluta bilder och att göra bloggarna anonyma är i särskild hänsyn till barnen. Detta för att minska risken för att de ska bli identifierade. Jag kommer heller inte att återge några karaktäristiska rubriker, för ytterligare anonymisering. Jag har heller inte förvrängt texterna på ett felaktigt sätt, utan endast lyft fram de delar av blogginläggen som är intressanta till undersökningen.

6. Resultat

Under detta avsnitt kommer resultatet av studiens analys presenteras. Till en början kommer jag redogöra för de tolkningsrepertoarer som jag kom att finna i blogginläggen. Sedan lyfter jag fram och redogör för de subjektspositioner som jag uppfattat att kvinnorna i dessa bloggar har intagit i sin roll som mamma. Detta för att ge svar åt studiens frågeställning, vars syfte är att undersöka hur dessa kvinnor framställer sig själva som mammor i sina bloggar. Jag fann fem tolkningsrepertoarer, vilka var: *Det lyckliga livet*, *Barnen som mammans allt och stolthet*, *Shopping som en del av vardagen*, *Kroppen i fokus* och *De dåliga dagarna*. Vidare kommer de fyra subjektspositionerna presenteras, vilka är: *Supermamman*, *Mamman som vet bäst*, *Den jäktade mamman* och *Den osäkra mamman*. Dessa kommer att få en djupare beskrivning under respektive rubrik. Avslutningsvis kommer denna resultatdel lyfta fram de ideologiska dilemman som fanns i mammabloggarna. Jag har funnit två ideologiska dilemman, vilka är: *Den dubbla kroppen* och *Supermammans vara eller icke vara*.

6.1. Tolkningsrepertoarer

Under denna rubrik kommer tolkningsrepertoarerna *Det lyckliga livet*, *Barnen som mammans allt och stolthet*, *Shopping som en del av vardagen*, *Kroppen i fokus* och *De dåliga dagarna*, att presenteras.

6.1.1. *Det lyckliga livet*

Lycka kan säkerligen definieras på massor av olika sätt beroende på tid, rum och person, men brukar vanligtvis syfta på någon form av glädje. Att glädje kan uppstå av olika anledningar är givetvis uppenbart och även någonting jag anser visades tydligt i dessa mammabloggar. Mammorna lyfter fram glädjefyllda tillfällen som sätter guldkant på tillvaron. Det är dessa tillfällen som jag implicit förstått som lyckliga i mammornas liv som vanligtvis är fyllda med triviala vardagsbestyr. Många glädjefyllda inlägg som blir postade i bloggen är nästintill överdrivet fyllda med förstärkningsord för att påvisa ett lyckligt liv. För en del mammor kan ett glas vin en fredagskväll med sambon beskrivas som ren och skär lycka, medan en annan mamma uttrycker ”*LOVLEY*”

(B2) för att barnen somnat tidigt på kvällen. Ytterligare en mamma uttrycker en kanske mer jordnära lycka kring sitt liv, detta genom de känslor som kommer upp inom henne när hon sitter tillsammans med sina två barn omgiven av vacker musik:

Jag sitter i sovrummet, med [barn 2,5 år] bredvid, [barn 9 mån] i famnen och datorn framför mig. Ur högtalarna strömmar Melissa Horns ljuva stämma och jag kan inte riktigt placera alla känslor som kommer upp till ytan. Det är nästan jobbigt att bara känna bra saker, att vakna med ett leende på läpparna nästan varje dag och att se mina vackra barn sova vid mig på natten. Just nu har jag så bra känslor i mitt liv att det blir alldeles överväldigande ibland – som nu. (B5)

Den jordnära lycka som jag anser denna mamma representerar, blir närvarande när hon beskriver sig vakna glad nästan varje dag. Känslan av att ha sina barn hos sig och njuta av livet så som det presenteras, som även ger en bild om att lycka kan uppnås genom att bara vara. Att referera den lyckliga känslan som nästan jobbig, skapar en tydligare bild om att livet som mamma ger en obeskrivlig lycka.

Ett ganska stadigt genomgående mönster var att lyckan var som mest närvarande då mammorna omgav sig med andra människor. En mamma uttrycker: ”Guud vad jag är tacksam över att jag har såå fantastiska fina vänner i mitt liv!! ♥ ”(B2). Lyckan kan tänkas infinna sig i känslan av att en högre makt har skänkt henne vänner som förgyller tillvaron. Jag anser även detta förstärks genom att använda ett hjärta i slutet av texten. Samma mamma i ytterligare ett inlägg vill betona att hennes liv är ett lyckligt liv:

Ni förstår kanske varför jag inte hinner att blogga så mycket... Jo för så klart vi njuter, njuter som bara den! Idag havet heeeela dagen med hopp från klipporna, sand mellan tårna, sol och massor av bad! Nu sitter vi på en uteservering vid havet med ett gott glas vin! Skål på er bästa läsare!!!! ♥(B2)

Lyckan i detta citat kan förstås genom att hon njuter av tillfället och i detalj beskriver vad själva njutningen innebär. Livet fyllt med lycka blir mer påtagligt när hon nästintill ber om ursäkt till läsarna för att hon inte hunnit blogga, eftersom hon har haft fullt upp med att njuta. Detta anser jag förstärks av ett annat inlägg där samma mamma fått lite tid på tu man hand med sin sambo: ”Helt plötsligt fick jag och [sambon] egentid på tu man hand. Vi har strosat runt i stan, ätit gott och nu sitter vi ner vid havet och tar en fika! Inte en endaste regndroppe har kommer ner från himlen! Underbart att få vara på tu man hand med sin fina man! ;)”(B2). Hennes beskrivning av upplevelsen är även här detaljerad, men påpekar även att de fikar *nu*. Detta ger en uppfattning om att hon istället för att njuta av den ensamma stunden med sin sambo, faktiskt bloggar från mobiltelefonen medan de fikar. Detta i sin tur skapar en tanke om att själva lyckan kanske framställs lite djupare än vad den i verkligheten är. Genomgående i mammabloggarna var att såväl rubriker som inlägg innehöll ord och uttryck som exempelvis ”Överlycklig” och ”Underbar kväll”(B3) som kan tänkas användas för att förstärka framställningen av det lyckliga livet.

6.1.2. Barnen som mammans allt och stolthet

De flesta föräldrar kan nog hålla med om att få barn är bland det största som hänt i deras liv. Den obeskrivliga kärlek och glädje som föräldrar kan känna till sina barn är vanligtvis svår att sätta ord på. Dessa känslor som infinner sig hos många föräldrar kan även tänkas innebära en stolthet och ett livsfokus. Många gånger så påverkas även föräldrars vardagliga beslut mer eller mindre av barnens behov. Detta inte i en negativ mening, föräldrarna avser snarare att göra det som de anser att deras barn mår bäst av. Barnen som livsfokus och stolthet var en tolkningsrepertoar som jag kom att finna i mammabloggarna. Ett genomgående mönster handlade om stoltheten över barnen och att de var

det bästa mamman hade i sitt liv. Ett första citat lyfter fram ett exempel på hur mammorna uttrycker stolthet:

Numera är det inte jag och [sambon] som läser godnattsagorna här i familjen på kvällarna. Nej det är självaste [barn 8år] som blivit sååå grymt duktig på att läsa! Han läser numera oxå små bokstäver och hej vad det går! Om jag är stolt? Ja det är bara förnamnet ;-) [...] (Skryt jag vet... Men det är klart att man måste få skryta om sina barn, det är ju de bästa vi har!!♥) (B2)

Mamman beskriver hur hennes son blivit duktig på att läsa, vilket gör henne väldigt stolt. Hon menar vidare att hon är medveten om att detta kan uppfattas som skryt, men tycker inte att det bekymrar henne. Tolkningen av detta kan handla om att det för mamman är en given känsla att känna stolthet över sina barn. Detta bekräftas ytterligare när hon även beskriver att barnen är det bästa de har.

Precis som inlägget ovan så uppstår vanligtvis en stolthet när barnen åstadkommit allehanda ting. Denna mamma skriver till en början att hon varit hemma både igår och idag för att dottern ligger hemma sjukt. Hon skriver även hur hon känner för sin yngre dotter:

som jag älskar denna tössonge! blir en dag hemma idag igen. hon hade feber igår. låg i lilla soffan hela dagen. lilla pollan ♥ [...] stora dotterns blogg växer! nu gör hon sina egna små videor på tuben dessutom. [www.\[xxxxxxx\].blogg.se](http://www.[xxxxxxx].blogg.se) som jag är stolt över mina kids ♥(B4)

Avslutningen på inlägget visar på hur mamman vill lyfta fram sin äldre dotters framgång i den virtuella världen. När mamman skriver att hon älskar och är stolt över sina barn, och använder sig av två hjärtan i den korta texten ger det en uppfattning att hon känner mycket kärlek till dem. Detta bekräftas när mamman inledningsvis i ett annat inlägg skriver om sin tunga vardag som arbetslös och hur hon alltid haft en känsla av att känna sig utanför. Hon skriver vidare hur barnen får henne att se ljusare på livet:

Min kropp läker aldrig. Och nu med åren kommer vidare förfall. Det gäller alla. Tur att jag har mina barn. Det är de som gäller. Allt jag gör, allt jag hittar på är med barnens bästa i fokus. ♥(B4)

Trots att mamman skriver om mycket som tynger henne och har gjort under lång tid, så visar detta citat att hon ser glädjen i barnen. Hennes livsfokus handlar om barnen och att de ska ha det bästa. Att göra det bästa för barnen och ha deras behov som främsta prioritering i vardagliga beslut, innefattar vanligtvis en stor omtanke och omsorg till barnen. En ensamstående mamma skriver om en tillställning hon blivit bjuden på. Detta innebär att hon måste lämna bort barnen för en kväll:

Blev bjuden på [tjejkompis] och [killkompis] gemensamma 30-årsfest. [tjejkompis] fyller 27 och [killkompis] 30, och dessutom utlovas en twist på festen. Jag som trodde aldrig att jag skulle kunna gå, jag kan ju i princip aldrig göra saker på kvällarna utan barn. För hur ska jag göra med barnen, mina älskade knoddar. Vill ju inte lämna dem till vem som helst eller innan de är redo. (B5)

Mamman skriver att hon inte kan ägna tid åt sig själv eller egna intressen utan barnen så ofta. När det väl nalkas en festligare träff som uppenbart innebär att mamman måste gå utan barn, tvekar hon. Detta ger en uppfattning om att livet som mamma innebär att prioritera barnens bästa framför det egna nöjet. Det ger ytterligare bekräftelse till tanken om att barnen är det bästa mamman har och är en mycket stor del av hennes liv.

6.1.3. Shopping som en del av vardagen

Den glädjefyllda känslan av att införskaffa nya allehanda ting av allehanda slag, är nog troligtvis ett fenomen som infinner sig hos både kvinnor och män. Dock är det nog generellt sett vanligt att man förknippar kvinnan med just ett slösaktigt småshoppande. En tolkningsrepertoar jag kom att finna i de mönster som bloggarna utgjorde kring mammornas liv, handlar om mamman som ser shoppingen som en del av vardagen. Oavsett ekonomisk situation så var denna handling mer eller mindre ständigt närvarande. En mamma börjar ett inlägg med att berätta hur barnens morfar och hans sambo bjudit med alla barnen till ett lek- och busland, så att mamman och pappan kan spendera lite tid ensamma. Hon beskriver att de varit på stan och ätit gott, och lyfter sedan fram att:

Underbart att få vara på tu man hand med sin fina man! ;) Och jag måste nog vara en gnutta sjuk... Jo för jag tyckte det var så där halvtråkigt att shoppa idag... Bara en massa rea överallt med gamla ruttna plagg... ;) I och för sig hittade jag en supersnygg bikini för endast 140 pix på KappAhl!! (B2)

Mamman refererar sig själv som en gnutta sjuk för att hon inte uppskattade att shoppa. Detta ger en bild om att hon faktiskt borde uppskatta shopping och är någonting hon vanligtvis gillar. Avslutningsvis poängteras dock att hon faktiskt hittade ett plagg och valet att ändå shoppa när det gavs tillfälle att umgås ensam med sin partner, kan ge en uppfattning om att det är en given handling för mamman. Ett shoppande som lyfts fram i mammabloggarna handlar oftast inte om en handling som de unnar sig efter exempelvis uppnådda mål, eller som en händelse som endast utförs om det verkligen behövs. Detta bekräftas när samma mamma skriver: ”Jag hann med lite shopping både före och efter Stadsparken! Började med ett stopp i grannbyn vaggeryd där jag hoppade in på världens [bästa] affär People, och fick med mej 4 snygga toppar!! Sedan blev det en tripp in på skopunkten efteråt!” (B2). Användandet av ordet ”hann”, och att inköpen skedde både före och efter planerad utflykt, framställer shoppandet som någonting de mer eller mindre klämmer in och görs i all hast så fort det finns lite tid över.

Den vikt mammorna lägger vid shopping förtydligas i en annan blogg där mamman till och med gett sig själv köpstopp: ”jag har totalt köpstopp på mig själv fram till sthlnsresan i november. Känns fint att ha ett sådant stort mål tillsammans med flickorna.” (B4). Köpstoppet grundar sig dock inte i att hon anser sig shoppa för mycket, utan att de ska kunna njuta maximalt av shoppingen under den kommande helgen när den ovan nämnda resan till huvudstaden är inplanerad. Köpstoppet blir ett nödvändigt ont för att ha kvar pengar att spendera sen, vilket bekräftas när hon i ett senare inlägg lyfter fram resan igen, och att de ska ”roa [sig] kungligt den helgen”. Ordet kungligt skvallrar om resan som en stor och viktig händelse för henne och familjen.

Att shoppa är ju uppenbart en ekonomisk fråga och handlar givetvis om att spendera pengar. I mammabloggarna var dock fokus på slutsumman och utgifterna av varierande karaktär. En del av mammor lyckades klämma in vilka fynd de gjort på olika realisationer i flertalet inlägg, medan andra mammor njöt av och nästintill uttryckte en stolthet kring att ha spenderat större summor:

Jag har iallafall skaffat mig en ny telefon. En Xperia Arc S, helnöjd än så länge =) Har ifs [i och för sig] inte använt den så mycket, mitt abonnemang funkar inte förrän natten till onsdag. Lite surt, jag har kvar samma nr men har bytt operatör så det är därför. Lite illa dock att jag ska behöva betala fullpris för det nu när jag inte ens kunnat använda den ifrån start men men. Jag har även räknat ut att i slutet på månaden så har jag beställt helt onödiga saker för 950kr. Lyckat! Sen lite kläder på det. Jajjemän, jag är duktig jag. (B3)

Det största problemet i detta inlägg verkar inte vara att hon faktiskt har spenderat nästan tusen kronor på vad hon själv uttrycker som onödiga saker, plus lite kläder. Fokus verkar snarare ligga på

att hon inte kan använda den nya mobilen på ett par dagar som hon har betalat fullpris för. Avslutningen i inlägget tydliggör, dock på ett ironiskt vis, att hon vill lyfta upp och offentliggöra sin slösarprestation. Som kan ge en uppfattning om att shoppa är någonting hon bör göra.

En annan mamma som är arbetslös, vars ekonomi är ett ständigt ämne i bloggen, njuter mer av ett slags fyndshopping. Hon beskriver i ett inlägg där hon ansetts sig slösa på sitt eget lilla vis:

Jösses va mö folk i farta!!! pension och barnbidrag. och jag slööösade pengar idag in my very own [mammans namn]-ish way. en off season kjol för **50** kr. (femtio) hade kostat 599 kr. ull med silvertrådar, helfodrad. och ett linne med bulliga rosor på. också för 50 kr. 499 kr då från start. 1 100 kr hade jag ju inte gett. not me-ish. (B4)

Denna mamma beskriver ganska detaljerat kring sina reafynd, och vad prissumman hade varit om det var till ordinarie pris. Detta kan ge en uppfattning om en typ av stolthet genom att ha fyndat till ett så pass lågt pris. En idé att spara pengar om man har det lite knapert, skulle ju dock kunna vara att inte shoppa alls, men det verkar inte vara ett alternativ för denna mamma.

6.1.4. Kroppen i fokus

Den kvinnliga kroppen uppfattas generellt som något attraktivt och sensuellt, och framförallt bland kvinnor så eftersträvas ofta den där "perfekta kroppen". Detta blir högst påtagligt vid en sådan omvälvande kroppsförändring som en, eller flera graviditeter kan innebära för många kvinnor. Ett ständigt återkommande ämne i mammabloggarna var just kroppen och mat. Detta skedde vanligtvis i form av ett missnöje kring den egna kroppen, träning och recept på nyttig mat. En mamma visar ett tydligt missnöje kring sin mage. Med tillhörande bilder på magen beskriver hon sin frustration bland annat så här: "Varför jag hatar den så mycket? En degklump med celluliter på och med överblivet skinn med en navel som ser ut som ett rövhål..." (B2) Och i koppling till bilden uttrycker hon: "Jag hoppas att ni redan ätit er kvällsmat, annars är kan risken vara att den kommer upp igen ;-) Ni tittar alltså på min [mage] på eget bevåg ;-)". (B2)

Genom att uttryckligen säga att hon hatar sin mage och jämför naveln med ändtarmsöppningen, uttrycker hon en negativ mening om sin kropp. Hon beskriver vidare i inlägget att detta är anledningen till hennes intensiva tränande, då en operation inte är aktuellt rent ekonomiskt. Detta ger en uppfattning om att endast två alternativ är möjliga angående magen, träning eller operation. Att låta magen vara och acceptera dess form, verkar inte vara ett alternativ. Missnöjet blir även tydligt när hon varnar att bilden på hennes mage skulle kunna framkalla illamående.

Fokuset på kroppen och vikten tydliggörs genom ytterligare ett inlägg från samma mamma: "Känslan att sätta på dig byxor som var alldeles för STORA och tröjan som var så där lagom i våras. Men som nu är för små, alldeles för SMÅ... Den känslan är hemsk, den är faaaan hemsk:/" (B2). Denna del av ett inlägg som beskriver känslan av att ha gått upp i vikt som otroligt hemsk, ger ytterligare kraft till den tanken att kroppens storlek är ett ständigt återkommande orosmoment hos mammorna i dessa bloggar.

En annan mamma skriver följande under rubriken "äcklets makt": "faktiskt har sista tåget gått nu. Jag såg mig själv naken idag. DET får vi hoppas alla öht [överhuvudet] får slippa. Skinnen på armarna börjar blir riktigt äckligt. Jag väger 30 kilo för mycket [...]" (B4) Användandet av ordet äcklig i talet om sin egen kropp, skvallrar om en obehaglig känsla och negativ uppfattning om den egna kroppen. Det tycks vara den övervikt hon beskriver, som är anledningen till denna äckelkänsla. Detta uppdragar sig även i ett inlägg som till en början handlar om dotterns tandhälsa, men som avslutas med: "som sagt inga hål i käften på mig. men jag har andra gåvor. blir fet av att bara titta på en ostsmörgås. orättvist, tycker jag." (B4)

Kroppen hamnar även i fokus när mammorna i sina bloggar på olika sätt lyfter fram vikten av att träna och äta nyttig mat. Flertalet av mammorna antyder även att träningen bör gå smidigt och vara enkelt, detta exempelvis genom att kunna träna hemma:

Annars så har jag hunnit testa den nya träningsutrustningen för första gången idag. Känns underbart att kunna träna så här hemma. Startade dock mycket lugnt och försiktigt. Jag är ju inte direkt i ngn super form just nu, haha. Har tagit hem ett gäng olika övningar också till datorn men skulle vilja dra ut dom så man kan ha dom på papper och göra ngt smidigt träningsprogram. (B1)

Mamman i denna blogg uppfattar jag som medveten om att ha kroppen i bra form, men vill helst inte att det ska vara ansträngande eller ta onödig tid. Men genom att uttrycka att kroppen inte är i toppskick, verkar det finnas en känsla av missnöje som träning kan åtgärda.

Kosten är även en viktig del av nå målet och känna sig nöjd med sin kropp, det blir tydligt i flertalet mammabloggar. Bland annat så skriver en mamma som inte lägger så mycket fokus på träningen, att hon gör mycket annat rätt:

Jag gör mycket av det man ska för att inte bli fet! Sover bra och tillräckligt. Kl 21.30-05.30. äter nogsamt frukost. Inget småätande. Fyra måltider per dag. Röker inte. Dricker ingen alkohol. Cyklar och går dit jag ska. Vilar gärna middag. Äter massor av kosttillskott och är alltid nyfiken på nya rön och idéer vad beträffar hälsa och kost. (B4)

Att vara medveten om kosten i strävan mot att vara nöjd med kroppen, kan ju även tänkas påverka resten av familjen. Detta anser jag uttrycks av en mamma som valt att baka fibermuffins som mellanmål till sig själv och barnen:

Har sett i flera tidningar ett reklamrecept från kellogs-bran på fibermuffins som sett så goda ut! [...] De var så där lagom söta och dessutom har jag lurat i mina barn lite extra fiber utan att de visste om det ;-)*he*he* (B2)

Mammans fokus på kroppen blir här påtagligt och påverkar mer eller mindre hela familjen. Barnen blir inte medvetandegjorda om kostens vikt, utan blir istället i lurade ”nyttig mat”. Detta kan ge en uppfattning om att kroppen och hälsan är viktig för alla, men att det främst gäller mamman själv.

6.1.5. De dåliga dagarna

De flesta upplever nog livet som både glädjefullt och ansträngande till och från. Livet som förälder är inget undantag trots den glädje som ett barn kan ge, de flesta föräldrar upplever säkerligen både toppar och dalar. Detta var en tolkningsrepertoar som jag kom att finna i bloggarna, att livet inte bara innebär glädje och lycka. Flera av bloggammorna skriver om tillfällena i deras liv och vardagliga situationer, som tynger dem och skapar frustration. Ibland är det på grund av barnen och ibland är det på grund av andra omständigheter, dock vittnar många inlägg om att livet som mamma inte alltid är lätt. En mamma som lever ensam med sina två små barn upplever vissa dagar som ganska komplicerade:

Jag försöker liksom att andas, att hålla det enkelt, enkelt och framförallt okomplicerat. Jag har bestämt mig för att inte krångla till det, och jag vill verkligen inte komplicera till saker på ett sätt som bara jag kan. Igår var det okomplicerat, [i] morse var det okomplicerat men nu... Ja, nu är det komplicerat igen. [...] Jag har känslor och tankar utan uppehåll, det är funderingar och minnen som uppehåller mitt sinne, som inte ger

mig frid och som gör mig komplicerad. Jag vill ge upp, kasta bort och lägga ner. (B5)

Vad som egentligen är det jobbiga eller det som mamman upplever problematiskt, är ganska oklart. Användandet av ordet ”komplicerat” ett flertal gånger ger ändå en tanke om att mamman upplever sin vardag som något påfrestande i skrivande stund. Dock finns det en antydning till att det hon upplever som komplicerat finns inom henne, som utmynnars i en känsla av att vilja ge upp. Denna känsla av att vilja komma bort men inte riktigt veta varför, bekräftas av ytterligare en mamma som ändå har sina aningar vad det kan bero på:

För tillfället känner jag att jag håller på att krypa ur min egen kropp... Är så fruktansvärt frustrerad så att det inte är sant.. På vad? Ja om jag bara visste det, kan liksom inte sätta fingret på det riktigt... Jag tror att jag har mina aningar och mina aningar är att jag har varit hemma med mina kära små barn alldeles för länge nu... (B2)

Känslan av att vilja krypa ur sin egen kropp och den frustrationskänsla som mamman beskriver, ger en bild av mamman som bekymrad. Hon skriver till en början att hon inte vet varför dessa känslor infinner sig, men avslutar med att hon tror sig veta vad det beror på. Detta kan ge en idé om att hon själv förstår varför hon har dessa obehagliga känslor, men inte riktigt vill att det ska vara så. Detta likt en annan mamma som lever ensam med sina barn och verkar uppleva ensamheten som jobbig emellanåt: ”jag känner mig förgiftad ledsen. när jag kommer till korta. som jag oftast gör på sommaren. när ensamheten dödar men ändå är den enda möjliga.” (B4). Mamman beskriver sin ensamhet som en nödvändighet trots att den gör henne uppenbart ledsen. När hon använder ord som förgiftad och död ger det en uppfattning om att mamman i skrivande stund mår uppenbart dåligt, men avslutningsvis konstaterar att hon vet orsaken och accepterar det.

Ibland kan de dåliga dagarna uppstå av lite mer vardagliga bekymmer, exempelvis av att handla med barnen:

Igår hade jag en skit dålig dag. [Storhandlade] på morgonen med båda barnen och det tog verkligen musten ur mig totalt. Småttingarna var rent jävliga så nu har vi satt upp nya regler för nästa handling. Dom får absolut inte sitta i samma vagn. (B1)

I detta inlägg skriver mamman att hela hennes dag blev mer eller mindre förstörd på grund av barnens beteende under en tur till affären. Svordomarna som mamman använt sig av i såväl inläggets rubrik ”en skit dålig dag” (B1) och i inlägget, skvallrar om en frustration såväl som irritation. Till skillnad från föregående mamma ser denna mamma en lösning hon tänker använda sig av vid nästa tillfälle.

6.2. Subjektspositioner

Under denna rubrik avser jag att presentera de subjektspositioner jag kom att finna i bloggarna. *Supermamman*, *Mamman som vet bäst*, *Den jäktade mamman* och *Den osäkra mamman*.

6.2.1. Supermamman

Definitionen av en supermamma varierar säkerligen från person till person. Troligtvis finns det nog gemensamma tankegångar kring supermamman som den osårbara superhjälten med många bollar i luften. Oavsett hur mycket som pågår med familj och barn, så vill mammor lösa bestyren och de bekymmer som dyker upp, samtidigt som de avser att finna tid till sig själva. Det var just denna roll som jag uppmärksammade i bloggarna, att mammorna positionerar sig som supermamman. Supermamarollen handlar bland annat om att kunna hantera vardagliga bestyr och samtidigt ha uppsikt och ansvar över barnen. Utrymmet i bloggarna blir även en plats att offentliggöra och framställa sig som supermamman. Det sker genom att lyfta fram vad de tycker att en mamma bör

klara av, som ibland handlar om en jämförelse med andra. En mamma jämför sin egen syn och kapacitet som mamma, med en bekant som behöver avlastning med sina barn av mor-/farföräldrar:

Hur tänker vissa? Varför lämnar man bort sitt barn varannan vecka till sina föräldrar? Ja okej, mycket att göra med skola men kom igen, klarar du inte skolarbete och att ta hand om ett barn samtidigt så vet jag inte vad. Ja, det är jobbigt men det går. Jag klarar att ta hand om TRE barn samtidigt som jag pluggar. Wtf [What the fuck] är jag superwoman eller? (B3)

Mamman i denna blogg positionerar sig som supermamma genom att jämföra sig med en annan mamma, där hennes syn på en supermamma handlar om att bita ihop fast det är svårt och faktiskt ta ansvar för de barn man har satt till världen. En annan blogg mamma som positionerar sig som supermamma, vidgar rollens egenskaper en aning genom att lägga mer vikt vid sin självpresentation:

Jag har tagit på mej den där rollen som den där supermamman. Det är jag som fixar det mesta här hemma, allt från matlagning till tvättning [...] Det är jag som håller ordning på läxor. Jag jobbar heltid. Jag ska helst hinna med att få till minst 5 träningspass i veckan. Jag ska oxå ha den perfekta kroppen, vara snygg och fräsch. Samtidigt så är det jag som sitter på det där föräldramötet och räcker upp handen när fröken frågar om de är någon som har lust att baka till klassfesten. Och ja så klart är det ju jag som säger att jag så klart kan hoppa in som ledare på någon aktivitet (förutom dem jag redan leder) om det tryter... (B2)

Denna mamma likt den föregående mamman, anser att ansvar över barnen och kontroll över de flesta vardagliga bestyren ingår i rollen som supermamma, men även sitt eget ansikte utåt. Fokus på att träna skvallrar även om en bild av supermamman som attraktiv och tilltalande. Denna mamma menar även att rollen som supermamma handlar om att ta på sig mer än vad man egentligen känner att man klarar av, för att på sätt och visa upp den egna kapaciteten. Supermamarollen kan då tänkas ge identitet åt dessa mammor som ööverträffade mångsysslare, med skönhet som ett viktigt inslag.

6.2.2. Mamman som vet bäst

Som mamma tror jag det är vanligt att man anser sig vara den som känner sina barn allra bäst. Till och med bättre än pappan vissa gånger. Och framförallt bättre än andra människor runtomkring barnet, som exempelvis personal på dagis och skola. Detta var även ett fenomen som jag uppmärksammande bland mammorna i bloggarna. Mammorna intog positionen att ha de främsta kunskaperna om sin vardag. Detta skedde i koppling till att de är dem som håller ordning hemma och som ställer upp för barnen, men även i jämförelse med i omgivningen. En mamma menar, likt ett erkännande, att hon faktiskt inte släpper in sambon på "hennes områden". Detta kan ge en uppfattning om att det är *hon* som kan sina områden gällande barnen bäst, och gör det dessutom bäst själv. Samma mamma beklagar barnens uppskattning av sin pappa i ett annat inlägg, som kan ge en idé om att hennes ansträngningar inte värdesätts så som hon önskar:

Jag känner mej inte alls uppskattad som mamma.. Just för tillfället är det bara pappa som gäller. När han kommer hem från jobbet är han hyllad och alla jublar! Men gör någon det när jag kommer hem? Nej inte då... Okej jag ska inte låta så jävla bitter. Innerst inne så vet jag att när det verkligen gäller, så är det bara jag som duger till grabbarna grus ;-) (B2)

Besvikelsen om att inte bli uppmärksammas på samma sätt som pappan i detta inlägg, anser jag kan

ha grund i att mamman tycker sig göra det hon anser är bäst för barnen, men som inte barnen sätter något värde på. Detta blir även tydligt när hon slutligen framhäver att hon faktiskt *vet* att det hon gör är det bästa för barnen, för det är henne som barnen kommer att ty sig till i slutändan.

Känslan av att vara den person som anser sig ha mest kunskap om en annan person, tror jag kan bli mer påtagligt för kvinnor med barn som har funktionsnedsättningar av olika slag. Känslan av att ingen i världen kan tänkas känna och uppleva den avsevärt tyngre vardag denna problematik kan ge, är nog vanlig. Att ingen kan förstå på samma sätt som de själva och den egna familjen gör. Detta sätt att vara den som vet bäst om sitt barn var aktuellt i en mammablogg, där två av barnen var under utredning för Asperger och tvångsbeteenden:

Jag har kommit till insikt idag. Mycket bra insikter vilket kommer hjälpa när man pratar med socionomer, sjuksköterskor, läkare och psykologer som inte fattar vad man talar om. För att är det ngt i hela den här baletten som är grymt svårt som förälder så är det att få andra att förstå vad som är problemet, det riktiga, riktiga problemet som man behöver hjälp med. Sådant som faktiskt okunnigt folk inte kan ha ngn susning om och inte heller ngn förståelse kring. (B1)

I detta inlägg talar mamman mer eller mindre talar om utbildad personal inom både läkar- och psykiatrivården som ovetande och oförstående personer. Hon anser att de inte har en aning om de problem hon upplever med sina barn. Vidare i inlägget spaltar hon upp vad som egentligen är de riktiga problemen, och vad dessa läkare inte ser och istället bör göra. Detta ger en uppfattning om att hon är den som vet bäst och har svaret på problemen. Detta bekräftas av att det inte verkar finns en tillstymmelse till intresse i att rådgöra om barnens problem med de som ändock har utbildning inom det specifika området: ”Tänk att det ska ta sådan tid att kunna komma till den insikten själv. Nu gäller det bara att få andra att förstå den insikten.” (B1) Mamman intar en position om att veta bäst och avfärdar tanken om att andra kan ha idéer som gynnar henne. Det blir tydligt när hon klargör att hon vill få andra att förstå hennes tankegångar.

6.2.3. Den jäktade mamman

Mammor överlag förknippas nog ofta som en kvinna med många bollar i luften och som den initiativtagande familjemedlemmen. Såväl arbete, hushållssysslor som engagemang kring barnen tillskrivs mammans roll, även av dem själva. Denna subjeksposition kan förstås som baksidan av den tidigare nämnda supermammarollen. Det verkar som att mammorna många gånger inte släpper in pappan/partnern i sysslorna, och ger sig själv mer jobb än nödvändigt. Det var ett genomgående mönster som jag fann i dessa mammabloggar, en bild av mammalivet som ständigt full med sysslor där mamman tar sig an en supermammaroll, som utmynnar i stress och tårar. Det är mycket vanligt att kvinnorna i bloggarna redogör för sin dag eller vad som komma skall och den stress som emellanåt infinner sig kring detta. De beskriver å ena sidan att de gillar att ha mycket att göra, men å andra sidan inte kan säga nej fast de borde. Detta inlägg kan ge en bild av en slags kamp mellan supermamman och den trötta kvinnan:

Jag märker när det blir för mycket, ja för då blir jag så där lipig och gråtig... (sitter och tittar med ett öga på sos barnbyar på 4;an och gråter en skvätt) och bloggar med det andra ögat här vid datorn! (Jo jag är nog ändå ganska effektiv med min tid, och så är jag ju kvinna oxå ;-)). (B2)

Mamman själv beskriver att hon är medveten om att det blir för mycket, och att det gör henne upprörd. Men fortsättningen på inlägget ger dock uppfattningen om att medvetenheten var relativt kortvarig, när hon fortsätter att sysselsätta sig med både blogg och tv medan hon gråter. Hon beskriver vidare att tidseffektiviteten är på grund av att hon är kvinna, som då tänkas vara en

uppfattning hos henne att det är så det ska vara. Detta tydliggörs även av en annan mamma som fyller år och avser ändå att hinna med barnens och familjens vanliga aktiviteter. Hon beskriver sin födelsedag såhär: ”Så var denna dag till ända. Känns som om det varit en födelsedag i konståkningens tecken i år. Med träning för småttingarna, bytardag på ishallen och sedan årsmöte så blev det ett antal timmar [bortsprungna] där. Men det gör inget alls.” (B1). Dagen har uppenbart varit jäktig, men mamman avslutar ändå med att skriva att det inte har någon betydelse. Detta kan tolkas som ett sätt att både hantera och acceptera den stressiga dag hon upplevt, som kan tänkas tillhöra hennes roll som mamma.

Denna stress och jäkt kring vardagliga sysslor som mammorna i bloggarna vanligen identifierar sig med, blir mer påtaglig kring jul: ”Det märks att det snart är jul för nu är det ingen vila ingen ro. [...] Köpa julklappar vet jag inte riktigt när jag ska hinna köpa. Oj, oj julstressen är igång i år igen.” (B1). En annan mamma uttrycker sig lite mer detaljerat om stressen kring julen:

Just nu är det mycket, jäkligt mycket... Har fullt upp att hålla mej ovanför vattenytan... Idag, den här helgen och denna vecka har rullat på i värsta hetsigaste farten och jag har knappt hunnit andats... Julbak, fix med klappar, skriva julkorten (Mmm, jag vet i sista sekund), bråk med barnen, [stress] i övrigt... [...] Att jag aldrig lär mig att vara ute i god tid.. Nästa år ska jag minsann vara det. Det är alltid likadant och jag kraschar nästan vid mållinjen, men jag hinner med allt jag ska, men stressar ihjäl mej.. [...] Jaja det är väl så livet är förmodar jag... (B2)

Precis som det första inlägget vittnar även detta om en medvetenhet hos mamman, att hon tagit på sig alldeles för mycket. Detta får henne samtidigt att må väldigt dåligt, när hon beskriver att hon knappt hunnit andas och håller på att krascha. Avslutningen på detta inlägg framställer dock en acceptans hos författaren, att det är så livet som mamma och kvinna är och således den position hon intar. Genomgående i inläggen kring jul är att mammorna som är sammanboende med en partner, ändå använder sig av ordet *jag*. Detta kan ge en uppfattning om att de har tagit på sig att lösa och hantera julstressen själva.

6.2.4. Den osäkra mamman

Det säger sig nog självt att det inte är det lättaste att ta ansvar för andras liv. Den bekräftelse man tidigare antagligen sökte hos andra källor, söks nu istället av bloggläsarna. Bloggarna anser jag möjliggör en kommunikation som kan tänkas lugna osäkerheten och ger bekräftelse. När jag läst igenom bloggarna, uppdagades ett genomgående mönster där mammorna intar en position som ganska osäkra och bekräftelsesökande. Osäkerheten blir synlig bland annat genom att mammorna bokstavligen ställer frågor om allehanda bekymmer kring barnen, eller dem själva. De lyfter även stundtals fram beslut om barnen, som ändock uppfattas som en fråga. Detta skulle kunna tänkas handla om att de vill få bekräftelse på att de tagit rätt beslut. De vanligaste förekommande frågorna som ställs till läsarna, handlar om barnen:

Det finns en förskola 5 minuter ifrån mig. Jag velar. Ska vi byta? Jag känner mig dum om jag byter, dum emot barnen som måste byta fsk [förskola] och så känner jag mig dum emot personalen på deras nuvarande fsk som just haft inskolning med [yngsta barnet]. Känner mig taskig emot dem, som om jag.. Sviker dem? Visst är jag knäpp?? Åh, hur ska jag göra!? [...] Några tips från några andra mammor eller kloka? (B5)

Denna mamma är osäker på hur hon ska agera angående byte av förskola åt sina barn eller inte. Där det till en början verkar handla om barnen, och vad som är bäst för dem. Men underförstått anser jag att det uppdagas även en osäkerhet kring hur andra vuxna, det vill säga personalen på den nuvarande förskolan ska agera och tycka om beslutet. Genom att använda många frågetecken även

kring meningar som annars kan uppfattas som påstående, lyser osäkerheten genom och mamman skriver själv att hon vill ha råd från andra mammor, eller kloka. Detta kan tänkas representera en position i moderskapet som bekräftelsesökande kring beslut som cirkulerar angående barnen. Ytterligare en annan mamma tydliggör osäkerheten, som också har funderingar kring förskolan:

De är svårt de där... Ska man låta honom få vara hemma eller inte? Han vet att jag och [yngsta barnet] är hemma... Men jag tror ändå att förskolan 3 dagar i veckan är det bästa för min lilla 4 åring!?! Inte att vara hemma med oss träkmånsar som bara går här hemma och drar! Men det är vad jag tycker ;-) (B2)

I detta inlägg ger mamman uppfattningen att hon redan vet vad som är bäst för sitt barn, men ändå använder sig ändå av frågetecknen för att ställa det som en fråga. Detta skvallrar i min mening om en osäkerhet kring beslutet, där mamman söker bekräftelse av läsarna över sin tanke och åsikt.

En osäkerhet och bekräftelse uppdagades även av en annan mamma som verkar känna sig påhoppad av bloggläsarna. Hon har en klar och tydlig uppfattning om vilket upplägg hon vill ha på sin blogg och vad som skrivs. Men uppenbart delas inte hennes uppfattning och genom ett inlägg ger hon svar på kritiken:

Är jag tråkig som aldrig går in på andras bloggar och hugger, säger emot och tillrättavisar? Ska man käfta och vara elak? Jag vill ha MIN blogg rak, enkel, vacker och stark. Om jag uttrycker att jag är lycklig utan trädgård och får veta att jag har FEL... har fel? Jag vet inget äckligare än att klippa gräset. Kvinnor går med röjsåg. Usch. Men att jag har fel??? (B4)

Mammans svar på de kommentarer hon fått på sin blogg kan uppfattas som delvis svarande, men även som delvis frågande. Hon börjar inlägget med att fråga om hennes beteende att inte hugga och tillrättavisa på andras bloggar gör henne tråkig. Detta kan dels förstås som ett svar och en pik till de som gett kritiken, men mellan raderna anser jag att det även uppdagas en osäkerhet. Likt de andra mammorna använder även denna kvinna genomgående frågetecknen i sitt inlägg. Det vill säga att hon skriver det som egentligen kan antas vara hennes åsikt, som frågor. Att ställa frågor på detta sätt kan även ge en uppfattning om att få bekräftelse från de läsare som faktiskt tycker att det hon gör/skriver är "rätt".

Detta kan även bekräftas när samma mamma i ett annat inlägg inte riktigt vet vad hon ska skriva om: "jag har en bloggkonflikt med mig själv. vad ska jag skriva om? och varför? våren är ju helt knäpp i huvudet. jag känner mig rätt meningslös jag också emellanåt." (B4). Frågeställningen som infinner sig om vad bloggen bör innehålla och varför, anser jag tyder på en form av bekräftelsesökande. Mamman verkar vilja ha idéer om vad hon ska skriva om av läsarna och att de även ska ge henne anledningar till detta. Avslutningsvis uppdagas en form av osäkerhet och en dålig självbild när hon beskriver sig själv som meningslös emellanåt. Detta stärker tanken om att mammorna vill ha bekräftelse för att deras bloggar är intressanta och har underhållande innehåll.

6.3. Ideologiska dilemman

Under denna rubrik avser jag att lyfta fram och redogöra för de ideologiska dilemman jag kom att finna i bloggtexterna. Jag fann två stycken och de är: *Den dubbla kroppen* och *Supermammans vara eller icke vara*.

6.3.1. Den dubbla kroppen

Ett ideologiskt dilemma som uppstår är *Den dubbla kroppen*, som innebär att den kvinnliga

kroppen framställs på två olika sätt. Å ena sidan beskrivs kroppen med äckelkänslor och obehag, att övervikt är problematiskt och ska rättas till av ett intensivt tränande och nyttig mat. Men å andra sidan är majoriteten mammabloggar inte bara fyllda med bilder på barnen, utan även på dem själva. Bilderna föreställer mammorna i olika vardagliga situationer, men även poserande i allehanda nyinköpta klädesplagg med tillhörande text som exempelvis: ”Lyser upp det gör jag [minsann] som en liten sol! *fniss*”(B2). Tvetydigheten anser jag även blir tydlig exempelvis när en bloggmma uttrycker: ”Men fy sjutton säger jag bara...Jag gillar verkligen inte att visa mig halvnaken inför folk, speciellt inte inför folk som jag känner..” (B2) Som även är samma mamma som i andra inlägg postade bilder på sig själv i bikini.

Den dubbla inställningen till kroppen blir även påtaglig hos ytterligare en mamma som flertalet gånger i sin blogg refererar till sin kropp som ”äcklet”. Denna mamma är även intresserad av att fynda kläder till låga priser och i ett inlägg med tillhörande bild på sin huvudlösa kropp med de nya kläderna på sig, skriver hon:

futtrackarns vad jag gillar kläder nu sedan jag slutat med jeans och tröja! strumpbyxor är min nya akilleshäl nu. jag vill ha alla! dessa lila fr hm. rea. kjol 10 kr karlsson och en helt enastående ärmlös tunika som är en gåva från den absolut klokaste kvinnan jag någonsin träffat i mitt liv. vi växer inte på trän s a s[så att säga]... love u E.(B4)

I texten framgår det tydligt att mamman är glad för sina nya kläder och tacksam för en ärmlös tunika hon fått. Bilden som är publicerad föreställer som nämnt mammans kropp med de nya kläderna på. Fotografiet är taget från spegeln och hon har valt att bara fota kroppen, huvudet och ansiktet är således inte med på bilden. Bilden förställer alltså en överviktig kvinna som i tunna strumpbyxor och en ärmlös tunika poserar stolt i höga klackar. När den ändock kurviga kroppen med åtsittande kläder framhävs på det sätt som bilden presenterar, så ger det en uppfattning om att mamman vill visa upp sin kropp. De negativa skrivierna om kroppen lyser med sin frånvaro och texten som hör till bilden är uppenbart positiv även om den inte riktar sig direkt emot kroppen.

Det ideologiska dilemman presenterar därför två olika sätt att se kvinnokroppen. Den överviktiga kroppen som är en följd av graviditeten ses huvudsakligen som äcklande då den inte lever upp till den eftersträvande perfekta kvinnokroppen. Men ändå är det den kropp som publiceras i dessa bloggar med högst offentlig karaktär, med emellanåt tillhörande positiv text.

6.3.2. Supermammans vara eller icke vara

Ett annat ideologiskt dilemma som uppstår är *Supermammans vara eller icke vara*. Detta dilemma handlar om rollen som supermamman som vet vad som är bäst för familjen och klarar av allt, motsägs av den känsla som beskrivs av mammorna, att de tagit på sig för mycket. Supermamarollen som har uppdragats i bloggarna, kan tänkas representera deras uppfattning av vad en mamma *bör* klara av, men som strider mot känslan om att hinna med sitt eget välmående. En mamma verkar vara medveten om detta dilemma och beskriver tydligt vad det handlar om:

Jag gillar att vara supermamma, men samtidigt så måste jag lära mej att tagga ner, att njuta här och nu och att absolut inte ha så höga krav på mej själv... Ja ni ser, jag talar [emot] mej, samtidigt som jag är såå medveten om allt... [...] Alltså att jag borde tagga ner och inte tro att jag kan leka supermorsa trots att jag vill... [...] Om ni nu förstår vad jag svamlar om (gör det knappt själv, men.. ;-))? Känner ni igen er i det där med att försöka att vara en supermamma/superpappa? (B2)

Den gemensamma bilden av vad rollen som mamma egentligen innebär, är inte riktigt enhetlig. Mamman ska å ena sidan leva upp till rollen som supermamma, likt en osårbar superhjärte. Men

ska å andra sidan vara mån om sig själv och sin egen hälsa. När mamman skriver att hon *försöker vara* en supermamma så ger det en uppfattning om att det egentligen inte är så hon uppfattar sig själv. Snarare ger det en bild om att mamman tar på sig mer än vad hon klarar av, för att det mer eller mindre förväntas av henne. Detta dilemma tydliggörs ytterligare av samma mamma i ett annat inlägg:

Jag älskar verkligen när jag har häcken full! Jobb, aktiviteter, möten och andra roligheter... Men just nu känns det som om min kropp säger stopp... Jag stiger upp 5:15 och slår mig ner klockan 21, inte alls så hälsosamt... Jag känner att jag behöver andas lite, bara vara.. Svårt det där med en mellanbra balans... (B2)

Mamman börjar med att skriva att hon älskar att ha mycket att göra, men skriver vidare att det rent hälsomässigt inte är bra för henne. Detta bidrar ytterligare till dilemmat som uppstår när mammornas egen uppfattning inte är enhetlig med den uppfattning om vad de anser förväntas av dem som mammor.

6.4. Resultatsammanfattning

I analysen av de fem mammabloggarna har jag funnit mönster i blogginläggen om hur mammorna ger uttryck för sitt liv med sina barn. Deras sätt att skriva om sitt liv har till en början utmynnat i fem olika tolkningsrepertoarer, dessa var: *Det lyckliga livet*, där mammorna framhäver glädjefyllda stunder i livet som otroligt lyckliga. De använder sig av blogginläggen som är nästintill överdrivet fyllda med förstärkningsord och hjärtan, för att framställa livet som mamma som lyckligt; *Barnen som mammans allt och stolthet*, som handlar om att barnen för mamman är allt och gör mammorna mycket stolta många gånger. Många beslut som tas i vardagen och i livet är för att det är det bästa för barnen; *Shopping som en del av vardagen*, det sättet mammorna skriver om shopping ger en uppfattning om att det är en stor del av deras liv. Framförallt gäller det kläder, till sig själva och såväl till barnen. Shoppingen skrivs ofta inte som en handling som de unnar sig, snarare är shoppingen alltid mer eller mindre närvarande; *Kroppen i fokus*, där mammornas kroppar ofta är ett omtalat ämne. Vanligtvis är det som skrivs om kroppen negativ och handlar om övervikt. Detta vill mammorna åtgärda genom träning och nyttig kost som därför har kommit att bli en del av vardagen för dem. Den sista tolkningsrepertoaren är: *De dåliga dagarna*, som handlar om att livet inte alltid är lätt. Även om barnen är det allra bästa mammorna har, så kan de ibland ge upphov till dåliga dagar och skapar både irritation och frustration. Tillsammans så skapar dessa tolkningsrepertoarer en ram kring vad dessa mammor anser att ett liv som mamma innebär. De utgör alltså en typ av helhetsbild av hur dessa kvinnor uppfattar och lever sitt liv som mammor.

Vidare i analysen har jag funnit mönster i texterna hur dessa mammor placerar sig och intar en viss position, det vill säga subjekspositioner. Fyra subjekspositioner fann jag och dessa var: *Supermammorna*, som handlar om en position som mammorna intar som på sätt och vis speglar en osårbar superhjälte. Det spelar ingen roll vad som händer eller vad som ska göras, de anser att de som mammor ska klara av det. Vissa aspekter av supermammorrollen innehåller även egenskaper som handlar om det yttre, som att vara vältränad och attraktiv; *Mamman som vet bäst*, där mamman positionerar sig som familjens allvetare. Allt kring och om barnen vet mamman bäst, och utesluter många gånger andra personers råd och idéer; *Den jäktade mamman*, handlar om att alla sysslor de tagit på sig att uträtta har blivit för mycket. Denna subjeksposition kan då tänkas vara baksidan av supermammorrollen. Mammorna intar en position där hon är medveten om den stress hon utsätter sig själv för inte är bra. Men rättfärdigar det ofta med att det nog hör till moderskapet. Den sista subjekspositionen som jag fann var: *Den osäkra mamman*, som innebär att mammorna intog en roll som ganska osäkra och bekräftelsesökande. Denna position är nog den som var mest omedveten hos mammorna, när den uppdagades lite mellan raderna när mammorna ställer beslut som frågor. Det vill säga att de uttrycker olika beslut som frågor. Vilket implicit ger en tanke om att

de är osäkra över sitt beslut om exempelvis barnen och söker därför bekräftelse från läsarna att det var rätt. Dessa subjektspositioner som mammorna intar, bidrar till framställningen om hur kvinnorna bakom bloggarna uppfattar sig själva och erhåller en identitet i livet som mamma.

I det sista steget i analysen har jag urskiljt två ideologiska dilemman. Det första dilemma som jag fann var *Den dubbla kroppen*. Dilemmat handlar om att mammorna i bloggarna egentligen inte framställer en enhetlig bild av sina kroppar. Kroppen beskrivs å ena sidan som äcklande och överviktig, och måste genom träning och hälsosam kost åtgärdas. Flertalet mammor strävar efter ”den perfekta kroppen”. Men å andra sidan är det den kropp som publiceras i deras bloggar som uppenbart är av offentlig karaktär, vilket utgör ett dilemma. Kroppen ses som äcklande, men ändå tillräckligt attraktiv för att visa upp offentligt för en mångfald läsare. Det andra ideologiska dilemma som uppdagades var *Supermamman vara eller icke vara*. Detta dilemma uppstår när mammorna å ena sidan vill inta rollen som supermamma, men å andra sidan är medvetna om att det inte är bra. Dilemmat skvallrar om en motsägelsefull uppfattning hos mammorna. Strävan efter att vara den outtröttliga supermamman inte är enhetlig med den egna känslan om att ha tagit på sig för mycket och att de borde fokusera mer på den egna hälsan.

7. Diskussion

Under detta avsnitt avser jag att sammanfatta studien i sin helhet och återkoppla resultatet till studiens olika delar. Till en början har jag för avsikt att svara på studiens frågeställning som lyder *Hur framställs den senmoderna mamman i mammabloggar?* Genomgående i detta avsnitt kommer Giddens (1999) tolkning av senmoderniteten vara närvarande. Detta för att jag anser att dess betydelse är av stor vikt i det resultat som presenterats. Kopplingar till tidigare forskning och dess teman kommer att göras, detta för att få en inblick i hur denna studies resultat kan sammankopplas med andra undersökningar inom samma område. Återkopplingen som sker i teori- och metodavsnittet kommer främst att fokusera på hur studiens resultat kan förstås genom den valda teorin. Detta genom att lyfta fram studiens resultat mer ingående i koppling till begreppen diskurs, makt och identitet. Vidare kommer ett kort resonemang om metodens lämplighet till denna studies syfte och frågeställning. Sammanfattningsvis kommer detta avsnitt avslutas med förslag på framtida forskning och en avslutande reflektion.

7.1. Resultat i relation till syfte och frågeställning

Denna studie har utifrån ett socialkonstruktionistiskt perspektiv avsett att få en djupare inblick i mammabloggar. Detta i syfte för att undersöka hur kvinnorna framställer sig och konstruerar mammarollen. Frågeställningen som fört undersökningens process framåt är *Hur framställs den senmoderna mamman i mammabloggar?* Genom studiens utgångspunkt i socialkonstruktionismen med en diskurspsykologisk ansats och Edleys (2001) analytiska tillvägagångssätt, anser jag att studien har fullföljt sitt syfte och frågeställningen är besvarad.

Med hjälp av analysverktygen tolkningsrepertoarer, subjektspositioner och ideologiska dilemman, har resultatet presenterat att den senmoderna mamman framställs som förhållandevis kluven och osäker. Resultatet uppvisar egentligen ingen enhetlig bild och uppfattning kring hur dessa kvinnor framställer sitt moderskap. Snarare presenterar resultatet en *tvådelad syn* på vad livet som mamma innebär. Traditionella värderingar, där kvinnan ansågs ha mer ansvar över barn och hushåll i stort, lever bitvis kvar i samtiden. Men samtiden är även starkt influerad av den individualisering som senmoderniteten presenterat, där fokus på det egna jaget har ökat dramatiskt och således även i relation till mammarollen. Detta är i enlighet med Giddens (1999) som menar att senmodernitetens intåg inte längre ger tydliga riktlinjer för vad som förväntas av de olika sociala rollerna. Den traditionella kärnfamiljen är inte lika självklar som tidigare. Men ändå verkar bilden av den ”perfekta familjen” (=kärnfamiljen) med tillhörande sociala roller och förpliktelser leva kvar, även fast mammorna är medvetna om att det inte är så det behöver vara. Det är i detta som kluvenheten

och osäkerheten utmynnar. Mamman förväntas å ena sidan finnas för familjen dygnets alla timmar, men ska å andra sidan även fokusera på sig själv och samtidigt vara medveten om samhällets kroppsfixering. Bloggandet kan därför tänkas vara ett sätt för dessa kvinnor att söka bekräftelse.

Tolkningsrepertoarerna menar Edley (2001, s.198-201) utgör olika ramar som möjliggör och begränsar vad som skrivs eller sägs om ett ämne. De fungerar som riktlinjer och kan därför tänkas utgöra grunden för hur mammorna uppfattar och lever sitt vardagliga liv. Alltså vad som anses höra till deras mammaliv och vad som inte gör det. *Det lyckliga livet* och *Barnen som mammans allt och stolthet* kan tänkas utgöra ramen för vad som förväntas av mammorna för att uppnå det perfekta moderskapet och familjelivet. Dessa generella uppfattningar om moderskapet hör troligen ihop med en traditionell kontext, och bloggen möjliggör för dessa mammor att visa att de lever upp till normerna. *Kroppen i fokus* och *Shopping som en del av vardagen*, utgör ramen för hur mammorna uttrycker sin kvinnlighet. Den individualisering och kroppsfixering som senmoderniteten presenterar i samtiden, dels möjliggör för mammorna att frångå den traditionella mammarollen som fokuserar till största delen på barnen. Men dels så ställer det ytterligare krav på mamman att presentera ett attraktivt yttre. Pressen som då kan tänkas uppdragas av denna tvådelade uppfattning om mammarollen yttrar sig i *De dåliga dagarna*. Stressen och pressen i vardagen att ta hand om familjen och samtidigt fokusera på sitt eget välbefinnande, tar ut sin rätt när barnen testat gränser och de anses ofta vara orsaken.

Edley (2001, s.209-210) beskriver subjektpositioner som en viss typ av roll eller identitet som intas i vissa situationer. Genom att inta en viss position ger det utrymme för mammorna att tala och agera inom ett visst område eller ämne. Det är då genom språket som dessa positioner blir meningsfulla i den sociala interaktionen. Mammorna påstår många gånger själva i bloggarna att de bör fokusera på sitt egna välmående, men halkar lika ofta tillbaka till tanken om att de som mammor har mycket mer än så att fokusera på. *Mamman som vet bäst* kan därför tänkas vara positionen för mammorna att förhålla sig till inom tolkningsrepertoarer som figurerar runt det traditionella uppfattningen av det perfekta moderskapet. Mamman tillskriver ofta sig själv rollen som familjens allvetare för hon anser att det är det som förväntas av henne. Det är hon som ska hålla ordning på familjen och hushållet. När hon samtidigt bör klara av ett heltidsjobb och avsätta tid att träna och komponera nyttiga maträtter på grund av samhällets kroppsfixering, positioneras hon som *Supermamman*. Supermamman är rollen som lever upp till både den traditionella och senmoderna uppfattningen av mammarollen. Denna uppenbart sysselsatta position i livet kan därför tänkas ha en baksida. Detta uppdragas i positionen *Den jäktade mamman*. Mamman är fullt medveten om att hon tagit på sig för mycket och mår många gånger dåligt över det. Detta ger en uppfattning om att mamman hela tiden försöker leva upp till en mammaroll som förväntas av henne. Istället för att sträva efter en trivsam position i livet och omge sig med ting som hon själv känner sig bekväm med, så finner hon sig i och rättfärdigar många gånger situationer med inställningen att ”det är väl så här livet som mamma är”. Det är genom detta som positionen *Den osäkra mamman* blir aktuell. Denna position som mammorna intar handlar om att de söker bekräftelse och är nog den som var mest omedveten hos mammorna. Detta uppdragades när mammorna lyfter fram beslut, men ställer besluten som frågor i bloggen. Vilket implicit ger en tanke om att de är osäkra över sitt beslut om exempelvis barnen och söker därför bekräftelse från läsarna att det var rätt. En osäkerhet och ett sökande om bekräftelse förstås inte bara genom texterna, utan även genom de bilder som mammorna postar på sig själva och barnen. Dessa kan tänkas inneha en underliggande tanke om uppmärksamhet. Bilderna på mammorna kan representera senmodernitetens individualisering och uppmärksamhetsökande kring dem som kvinnor. Medan söta och fina bilder på barnen kan representera bekräftelsesökandet kring deras roll som mamma i relation till en traditionell kontext. Att lyckas med att få sina barn glada och lyckliga i strävan efter den perfekta familjen och att vara den goda modern.

Ideologiska dilemman menar Edley (2001, s.203) är när det uppstår motsättningar inom de levde

ideologierna. Det vill säga att det finns inga tydliga direktiv eller en gemensam förståelse över hur exempelvis handlingar och värderingar bör förstås. Därför blir framställningen av mamman i en senmodern tid som kluven, extra tydlig genom de ideologiska dilemman som bloggarna presenterar. De positioner som mammorna intar inom de tolkningsrepertoarer som utgör hur de uppfattar och lever sitt liv, är inte enhetliga. Dilemmat *Den dubbla kroppen* som representerar hur mammorna inte har en enhetlig uppfattning om sina kroppar, kan tänkas bero på den kroppsfixering som figurerar i samhället. Uppfattningen att mammakroppen snarast bör återgå till sin ursprungliga form, tampas med individualiserings fokus på det egna jaget och möjligheten att framhäva sig själv offentligt genom sociala medier. Dilemmat *Supermammans vara eller icke vara* som representerar tvetydigheter gällande mammarollen, ger ingen enhetlig uppfattning om hur en mamma bör vara. Detta dilemma kan därför tänkas representera den kluvenhet hos mammorna över hur de upplever sin mammaroll. Mammorna veckar vilja leva upp till den uppfattning de har av sin egen mamma som antagligen stämde mer överens med bilden av en traditionell mamma. Samtidigt som de strävar efter den moderna mamman som med vältränade kroppar och lyckliga leenden pryder omslag på föräldratidningar och andra magasin. Detta i sin tur krockar med medvetenheten och känslan av att det ibland blir övermäktigt att hantera. Det kan ha sin grund i alla dessa val som Giddens (1999) menar att senmoderniteten erbjuder, som inte ger några tydliga direktiv vad livet som mamma innebär.

Sammanfattningsvis skulle denna tvådelade syn på moderskapet som studiens resultat visar, kunna beskrivas genom ett vardagligt språk och mer generell uppfattning som "bullmamman" och "MILF-mamman". Bullmamman kan nog generellt sätt beskrivas som den typ av traditionell mamma som lägger allt fokus på barnen, hushållet och familjen i sin helhet. Medan MILF-mamman definieras genom det engelsk-baserade akronymiska slangordet MILF [Mother I'd Like to Fuck], som blivit populärt uttryck på 2000-talet. Trots att ordet ursprungligen har en stark sexuell betydelse, kan det i ett vardagligt språk översättas till en "sexuellt attraktiv mogen mamma". Ordet skvallrar om vikten vid ett attraktivt yttre och kan därför tänkas representera den moderna mamman som lägger mer tid på skönhet och hälsa. Själva ordet i sig och dess betydelse, kan även ge en idé om att samtids mammor hamnar under en egen kategori inom det sexuella området på ett annat sätt än tidigare. Detta ger även fortsatt kraft till idén att en mamma i den senmoderna samtiden inte uppfattas på samma sätt som en traditionell mamma i en förmodern tid. Den traditionella mamman står i kontrast till den moderna mamman. Men ändock verkar traditionella normer, värderingar och förväntningar bitvis leva kvar i samtiden och inverkar på samtids individualisering. Detta likt en inre kamp såväl som en större generell uppfattning, ger ingen enhetlig bild av vad mammarollen i samtiden innebär.

En lite mer fördjupad tolkning av resultatet handlar om att bloggandet kan höra ihop med denna tvådelade uppfattning av moderskapet. Våge et.al (2005, s.86-87) menar att internets utbredning har möjliggjort för ett nytt sätt att kommunicera och utbyta kunskaper i samtiden. Detta bland annat genom bloggar som har gett utrymme för dessa kvinnor att offentliggöra och prata om sina liv. Detta kan förstås genom Ames och Burcons (2011, s.1-9) studier om kvinnan och språket. Kvinnor har genom historiska sociala faktorer har ansetts tillhöra en muntlig kultur, som i denna senmoderna tid har förflyttats till internet. Detta torde vara i syfte att nå ut till en stor varierande massa för att söka kunskap. Bloggandet i sig kan därför dels ge en uppfattning om mamman som viljen i den tvådelade synen av moderskapet. Alla dessa val och de förändrade förväntningar på de sociala rollerna som Giddens (1999, s.100-101) menar att senmoderniteten bidragit till, skapar en osäkerhet hos mammorna. Bloggarna kan således bli den källa till bekräftelse att man valt rätt väg, som man tidigare troligtvis sökte hos exempelvis mor- och farföräldrar. Dels så kan bloggandet även ses som ett uttryck för senmodernitetens individualisering. Samtidens fokus på det egna jaget ställer krav på dem som kvinnor. Bland annat genom att de ska upprätthålla ett attraktivt yttre och en hälsosam livsstil. Därför upplever jag att detta offentliggörande av sitt eget och sin familjs liv, som dessa mammabloggar utgör, skulle kunna handla om att söka bekräftelse. Bekräftelse för dem som

mammor och kvinnor i en senmodern tid.

7.2. Resultat i relation till tidigare forskning

Gemenskap kvinnor emellan

Under detta tema visade tidigare forskning att känslan av gemenskap och samhörighet var tydliga genomgående mönster i kvinnors motivation till att blogga. Eftersom min studie inte avsett att undersöka om varför kvinnor bloggar eller deras motivation till det, finns det inga tydliga kopplingar mellan resultatet och tidigare forskning inom detta område. Dock finns det klarare sammanhang mellan en av de subjekspositioner som mammorna i min studie utgjorde, i koppling till temat *Gemenskap kvinnor emellan*. Vikten av gemenskap kan bland annat förstås genom subjekspositionen *Den osäkra mamman*. Denna position som mammorna i bloggarna intar, handlar om att de söker kontakt med sina läsare. Detta gör de bland annat genom att ställa frågor direkt till läsarna. De vill även ha idéer och åsikter hur de ska bygga upp bloggen. Detta för att de verkar vilja försäkra sig om att läsarna är nöjda med bloggans upplägg och att den är av underhållande karaktär. Detta på liknande sätt som tidigare forskning visar att kontakten med läsarna påverkade innehållet i bloggarna. Kvinnorna beskrev att bloggen riktade sig till andra likasinnade som ansågs vara en mottaglig publik för deras livshistoria. Den gemensamma tråden mellan tidigare forskning och denna studie är stödet och intresset från läsarna, eftersom det uppges vara det som håller bloggen vid liv. Tidigare forskning visar även på en stark sammanhållning mammabloggare emellan, detta var dock inget genomgående mönster som jag fann i denna studies utvalda mammabloggar.

Självutlämnade kvinnor

Som nämnts om temat ovan fanns det ingen stark koppling mellan tidigare forskning och studiens resultat, vilket det inte heller gör till temat *Självutlämnade kvinnor*. Men det finns på samma sätt istället kopplingar till min studies tolkningsrepertoarer. Temat *Självutlämnade kvinnor* kan förstås i koppling till tolkningsrepertoarerna *Kroppen i fokus* och *De dåliga dagarna*. Tidigare forskning visar att kvinnor som bloggar ofta har ett behov av att avslöja privat information i sina bloggar, det vill säga ett behov av självutlämnade. Ett genomgående mönster i de bloggar som denna studie har undersökt som kan uppfattas som ett självutlämnande, var bland annat fokuset på den egna kroppen. Detta visades exempelvis när de postade bilder på sin kropp i både positiv och negativ mening. Ett självutlämnade blev framförallt tydligt när de även i detalj avslöjade de tillhörande äckelkänslorna till kroppen. Självutlämnade kan även förstås i koppling till de avslöjanden som görs när mammorna skriver om sina dåliga dagar. De blottlägger bland annat obehagliga känslor om livet och tillhörande bekymmer som tynger dem. Även den frustration som infinner sig över barnen och deras beteende emellanåt, som beskrivs genom svordomar och uppgivenhet. Dessa privata avslöjanden om kroppen och de egna känslorna som framkommer i min studies mammabloggar, kan uppfattas som ganska självutlämnande. Det kan därför tänkas förstås i koppling till tidigare forskning som visar att kvinnor ofta har en självutlämnande karaktär över sina bloggar. Tidigare forskning lyfter dock fram att detta kan vara ett behov hos kvinnor. Min studie har inte undersökt inneboende egenskaper och just den aspekten kan därför inte kopplas till studiens resultat.

Den förändrade moderskapsidentiteten

Tidigare forskning lyfte även fram mammabloggandet som en radikal handling som kan förändra moderskapsidentiteten. Det är främst den aspekten gällande den förändrade moderskapsidentiteten som jag uppfattar tydligast kan sammankopplas med denna studies resultat. Tidigare forskning lyfter fram mammabloggandet som en handling som inte försiggår obemärkt. Genom de avslöjanden som görs i bloggarna, inbjuder det främst till läsare att ta del av, men även att reagera på. Den radikala handlingen kan förstås genom att mammabloggar inte följer de generella uppfattningar om moderskapet, och anses därför utmana den rådande diskursen. Det uppdagades dock inga mönster i min studie angående mammabloggandet som en radikal handling. Snarare kan resultatet i denna studie, som lyfter fram en tvådelad syn på mammarollen, tänkas vara en del av

processen angående den förändrade moderskapsidentiteten. Och kan därför ses som en möjlig följd av denna radikala handling som tidigare studier beskriver att mammabloggandet kan vara.

7.3. Resultat i relation till teori och metod

Socialkonstruktionismens syn på människan och dess identitet som socialt skapad i samspel med andra människor har varit studiens utgångspunkt. En central faktor är språket som gör verkligheten och omvärlden begriplig för oss. Därför anser jag att detta synsätt har varit en lämplig grund när jag studerat mammors framställning av moderskapet i bloggar. Den tvådelade synen av moderskapet som studiens resultat visar, kan enligt socialkonstruktionismen ha sin grund i diskurser. Burr (2003, s.64-65) menar att diskurser formar och formas genom språket inom ett socialt område. Det vill säga att genom tiderna har diskurser gällande moderskapet gett en bild av mamman. Detta har i sin tur genom ett diskursivt handlande reproducerat uppfattningen om mamman och tillhörande förväntningar. Därför har det sätt som mammor uttrycker sig själva genom exempelvis mammabloggar en påverkan på den rådande diskursen. Påverkan kan dels vara att det bidrar till den uppfattning som redan finns, men även att den kan bidra till förändringar. Hammarén och Johansson (2009, s.58-59) menar att senmoderniteten, individualiseringen och det utrymme media har i samtiden kan tänkas ifrågasätta och förändra de generella uppfattningar som finns. Därför vill jag hävda att framställningen av moderskapet som tvådelat som denna studie presenterat, är mitt i en förändringsprocess. Detta på grund av de sociala förändringar som senmoderniteten medfört och språkets föränderliga karaktär beroende på den historiska kontexten, har omskapat normer och värderingar om hur man vanligtvis uppfattar en mamma.

Eftersom framställningen av mamman som dessa mammabloggar utgör uppfattas som kluven och osäker, kan det ha en grund i att mammorna blir osäkra på sin identitet som mödrar. Diskursen kring moderskapet ger inga klara direktiv hur en mamma bör vara längre, vilket kan skapa en osäkerhet. Vanligt förekommande i en förmodern tid tror jag var att kvinnors identitet som just kvinnor och egna individer tonades ner när de blev mammor. Det egna jaget blev åtminstone en mindre del av den identitet som presenterades hos dessa kvinnor och många gånger tror jag att deras identitet till stor del handlade om att vara mamma. De sociala förändringar och den individualisering som senmoderniteten medfört torde därför även ha påverkan på identiteten hos samtidens mammor. Detta kan kopplas till det som Winther Jørgensen och Phillips (2000, s.105-106) menar, att identiteten är ett resultat av rådande diskurser kring ett socialt område och sociala roller. Eftersom de rådande diskurserna kring ett moderskap i samtiden inte ger en tydlig uppfattning kring mammarollen, ger det heller ingen tydlig bild av hur en mamma bör vara. Detta skulle därför kunna vara en anledning till att resultatet i denna studie framställer den senmoderna mamman som kluven.

Foucault (i Burr, 2003, s.67-70) menar att makt är en ständigt närvarande process i alla sociala aspekter, vilken den även är i detta sammanhang. Den maktaspekt som blir central i denna studie koncentreras till det sätt som mammorna skriver i sin blogg och hur det framställs. Diskurser utgör, som tidigare nämnt, ett specifikt sätt att tala om och uppfatta sin omvärld, och handla inom ett visst område. Det är detta specifika sätt som Foucault menar handlar om makt. Makten finns inte inom individen, utan blir en följd av diskurser som en typ av dold process. Den reglerar vad som anses tillåtet eller inte inom den rådande diskursen. Maktaspekten blir därför relevant gällande hur mammorna uttrycker sig i bloggen och de förväntningar som finns, precis som på alla sociala roller i samhället. Makten inom diskursen styr hur mammorna skriver och uttalar sig på ett specifikt sätt om sitt liv och sina barn, som anses tillhöra moderskapet. Den tvådelade synen på moderskapet som studien presenterar kan därför ur en maktaspekt tänkas grundas i en historisk kontext. Den traditionella uppfattningen av mammarollen, som genom tiderna har ansett att familje- och hushållsansvaret har legat på kvinnorna, som uttrycks i bloggarna formas av historiska diskurser om moderskapet. Samtidigt som senmoderniteten och individualiserings genomslagskraft har

inverkat på diskurser och samtidens hälsofixering ställer höga krav på både kropp och knopp. Kroppens förändringsförlopp under nio månader ska helst åtgärdas på bara några få månader, för att kunna leva upp till uppfattningen av mamman som hälsosam och attraktiv. Makten blir påtaglig i kampen mellan diskurserna om hur en mamma bör vara. Detta i sin tur påverkar och kontrollerar vad som skrivs och inte skrivs i bloggarna.

Angående studiens metodval och metodlogiska process anser jag att diskursanalys, med inriktning mot diskurspsykologin har speglat studiens syfte på ett tydligt sätt. Avsikten med studien var att på en aktörsnivå undersöka framställningen mammorna gör i bloggarna. Detta anser jag att metodvalet har svarat upp till genom att utgå ifrån Edleys (2001) begrepp tolkningsrepertoarer, subjektspositioner och ideologiska dilemman. Dessa begrepp anser jag har visat hur mammorna lever sitt liv, positionerar sig själva och framställer det genom bloggarna. Dock valde jag att frånga Edleys analyssteg en aning. Att finna subjektspositionerna som enligt Edley görs i det sista och tredje steget i analysen, valde jag istället att göra som steg nummer två. Detta på grund av att jag under analysprocessen kunde ana tendenser till att subjektspositionerna var en del av ideologiska dilemman. Därför valde jag att söka och presentera ideologiska dilemman sist, för att ge en tydligare helhetsbild. Angående studiens urval borde jag ha varit mer noggrann när jag valde bloggar. Några av bloggarna valdes utefter den senaste uppdatering, för att försäkra mig om att de var aktiva. Detta märkte jag i efterhand inte innebar att bloggen hade ett matigt innehåll som kunde bidra med intressanta aspekter i analysen, eller kunde bistå med tydliga citat att använda i resultatpresentationen. Jag borde snarare ha tagit mig tid att bläddra igenom bloggen för att se om den uppdaterades regelbundet.

8. Förslag till framtida forskning och avslutande reflektion

När jag i startskedet av denna studie avsåg att finna tidigare studier så uppfattade jag dels att mammabloggar inte är undersökt i någon större omfattning. Dels att de studier som fanns tillgängliga fokuserade på motivationen till bloggandet. Därför anser jag att förslag på framtida studier vore att fortsatt undersöka hur ett mammabloggande kan ge en större samhällelig påverkan och förändring i uppfattningen av moderskapet. Det vore även intressant att på ett djupare plan, genom exempelvis en metod med inriktning mot upplevelser, studera mammans uppfattning om sitt eget bloggande.

Denna undersökning anser jag har studerat moderskapet i en förändringsprocess. Jag tror att denna uppfattning av mamman som osäker och bekräftelsesökande så småningom kommer att tonas ner. Sysslorna inom familjen kommer att delas mer rättvist och mamman kan med gott samvete vara mer mån om sig själv och sin hälsa. Barnen idag kommer inte ha samma koppling till en typisk traditionell mamma, som många medelålders och äldre har idag. Därför tror jag inte att reaktionerna fortsatt kommer vara lika stora över dessa mammabloggar och mammans fokus på det egna jaget. Angående min egen uppfattning som jag nämnde inledningsvis av studien, så står jag bitvis kvar undrande över vitsen med att göra dessa avslöjanden. Även om jag kan förstå att den uppmärksamhet och bekräftelse många mammor får i sina bloggar lyfter upp dem i deras vardag, så kan jag inte släppa frågan om mammorna verkligen är medvetna om konsekvenserna av sitt bloggande. Min undran gäller framförallt de högst privata bilder och berättelser om barnen som lever kvar i den virtuella världen. För även om bloggen raderas så är det omöjligt att veta hur många som läst och kopierat dessa bilder och historier. En sak är i alla fall säker, min nyfikenhet gällande mammabloggar är för evigt stillad.

Referenslista:

Böcker:

Ames, M. & Burcon, S.H. (red.) (2011). *Women and language [Elektronisk resurs] : essays on gendered communication across media*. Jefferson, N.C.: McFarland

Braga, A. (2011). "Gender Blogging: Femininity and Communication Practices on the Internet." I Ames, M. & Burcon, S.H. (red.) *Women and language [Elektronisk resurs] : essays on gendered communication across media*. (s.215-228). Jefferson, N.C.: McFarland

Burr, V. (2003). *Social constructionism*. (2. ed.) London: Routledge

Daniels, J. (2012) "BlogHer and Blogalicious: Gender, Race, and the Political Economy of Women's Blogging Conferences" (s. 29-60) I Gajjala, R. & Oh, Y.J. (red.) (2012). *Cyberfeminism 2.0*. New York: Peter Lang.

Dare, J. (2011). "Women, Kin- Keeping, and the Inscription of Gender in Mediated Communication Environments." (s.185-198) I Ames, M. & Burcon, S.H. (red.) *Women and language [Elektronisk resurs] : essays on gendered communication across media*. Jefferson, N.C.: McFarland

Edley, N. (2001). Analyzing Masculinity: Interpretative Repertoires, Ideological Dilemmas and Subject Positions.(s.189-228). I Wetherell, M., Taylor, S. & Yates, S.J. (red.) *Discourse as data: a guide for analysis*. London: Sage, in association with the Open University.

Giddens, A. (1999). *Modernitet och självidentitet: självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos.

Hammarén, N. & Johansson, T. (2009). *Identitet*. (1. uppl.) Stockholm: Liber.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods*. London: Sagepublications. (s.230-243)

Rettberg, J.W. (2009). *Blogging*. Cambridge: Polity Press

Våge, L., Nygren, G. & Stattin, E. (2005). *Bloggtider*. Stockholm: Sellin & Partner

Webb, M L., & Lee, B S. (2011). "Mommy Blogs: The Centrality of Community in the Performance of Online Maternity." I Moravec, M. (red.) (2011). *Motherhood online*. Newcastle: Cambridge Scholars.

Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapliga artiklar:

Eriksson, L. (2009). Den virtuella kroppen. Presentationer av jaget i svenska dagboksbloggar. *Sociologisk forskning*. 46 (4), 47-60

Hollenbaugh, E. (2010). Personal journal bloggers: Profiles of disclosiveness. *Computers in Human Behaviors*, 26 (6), 1657-1666

Lopez, L K. (2009). The radical act of 'mommy blogging': redefining motherhood through the blogosphere. *Sage Journals, New Media & Society*, 11 (5), 729-747

Lu, H-P, & Hsiao, K-L. (2009). Gender differences in reasons for frequent blog posting. *Online Information Review*, 33 (1), 135-156

Masullo Chen, G. (2011). Why do women write personal blogs? Satisfying needs for self-disclosure and affiliation tell part of the story. *Computers in Human Behaviors*, 28 (1), 171-180

Morrison, A.(2010). Autobiography in Real Time: A Genre Analysis of Personal Mommy Blogging. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 4 (2)

Elektroniska källor:

Vetenskapsrådet. (2012). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Antagna av HSFR 1990.

<http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>.

Hämtad : 2012-11-20

Findahl, O. (2012). *Svenskarna och Internet. 2012*. Stockholm: .SE.

<https://www.iis.se/docs/SOI2012.pdf>

Hämtad: 2012-12-03

NE. (2012) Nationalencyklopedin.

<http://www.ne.se/sok?q=blogg>

Hämtad: 2012-12-04